Tidskrift för
Schack

Nr 2

Mars - April 1956 · Årg. 62

Kandidatturneringen i Amsterdam öppnas av förre FIDE-presidenten dr A. Rueb, som här synes göra första draget åt Smyslov i hans parti mot Szabo. Överledaren dr Euwe övervakar.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK 1956

Redaktör och ansvarig utgivare: Erik Lundin
Redaktion och expedition: Drottninggatan 29 C, Stockholm
Telefon 11 51 95. Postgiro 39 73
Annonsavdelning: Telefon 31 67 22 (kl. 9—12)
Prenumerationspris: helår kr. 10: —

Innehållsförteckning

	Sid.		Sid.
Aljechins minne hyllas	49	Ungdom på marsch	60
Tartakower in memoriam	50	Schackpropaganda	62
Rysk dubbelseger i Dresden	53	Tartakower-artikel	63
Tajmanov Sovjetmästare	54	Partier	66
Olafsson före Tajmanov	54	Kongressen i Borås	77
Gligorics femte	55	Wienervalser	78
Bent Larsen Danmarksmästare	55	Laget till Moskva	79
Åke Olsson Stockholmsmästare	56	Studier	80
Mälardalsserierna	57	Allan Werle	81
Stenborgs femte DM	58	Problem	83
Malmgren vann i Tierp	58	Kandidatturneringen	89
Allskånska serien	59	Att sluta röka	93
Smålandsmästerskapet	59	Student-VM	94

Restexemplar av Tidskrift för Schack

utförsäljas till ett pris av 25 öre pr styck. Det gäller udda häften från icke kompletta årgångar 1935—51. Passa på detta tillfälle att till billigt pris komma över värdefulla häften.

Sändas fraktfritt.

DR J. HANNAK

Emanuel Lasker

BIOGRAPHIE EINES SCHACHWELTMEISTERS
Mit einem Geleitwort von Prof. Albert Einstein
(Tyska språket)

Pris inb. (316 sid.) kr. 14: —
Kan rekvireras från TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Tidskrift för Schack

Nr 2

Mars — April 1956 . Årg. 62

Aljechins minne hyllas

Den 25 mars 1946 avled Alexander Aljechin i Lissabon, ensam och delvis glömd i det främmande landet. Tioårsdagen av hans bortgång högtidlighölls med invigning av ett minnesmonument på Montparnasse kyrkogård i Paris. Närvarande var Fide-presidenten Folke Rogard, vicepresidenten Berman, Frankrike, och Ragosin, Sovjet, världsmästaren Botvinnik samt delegationer från ett flertal utländska ambassader i Paris. Högtidligheten utsändes i radio över några franska stationer.

Minnesmonumentet har åstadkommits genom en insamling bland världschackförbundets olika federationer. Förslaget till hedersbetygelsen kommer utsprungligen från ryskt håll.

En särskild minnesturnering över Aljechin hålls i den ryska huvudstaden den 10 oktober—15 november. Denna turnering skall omfatta 20 spelare av vilka nio utses av lika många nationer och sju deltar från Sovjet. Återstående fyra får speciell inbjudan, och bland dem befinner sig Gideon Ståhlberg, en stor hedersbetygelse åt den svenske stormästaren. De tre övriga är holländaren Euwe, amerikanen Reshevsky och ungraren Szabo.

Den nuvarande världsmästaren Botvinnik har på följande sätt karakteriserat Aljechin:

"Aljechin var en schackspelare som ägde en enastående kombinationsförmåga. Jag tror knappast, att någon av våra berömdare mästare är i besittning av sådan kombinationstalang. Med ovanlig skärpa hittade han blixtsnabbt dylika vändningar, som framkallade ställningar, där de matematiska sakerna ej längre funktionerade".

GRACE ALJECHIN DÖD.

Grace Aljechin, världsmästarens änka, har avlidit i Paris. FIDE-presidenten Folke Rogard har i Sv. D. tecknat följande minnesord:

Grace Aljechin var född amerikanska och några år äldre än maken, med vilken hon ingick äktenskap för omkring 20 år sedan. Hon följde med brinnande intresse makens schackliga verksamhet och var honom ett moderligt stöd under hans depressiva perioder.

Grace Aljechin var själv en begåvad schackspelerska, som gärna deltog i blixttävlingar och korrespondensschack men icke ville framträda i regelmässiga turneringar. Hennes hobby var miniatyrmåleri, och särskilt sedan hon under kriget förlorat sin förmögenhet och kort därefter blivit änka ägnade hon stor del av sin tid åt denna sysselsättning. Hon var känd av svenska schackvänner från Aljechins besök år 1935. Sedan länge levde hon i Paris och förblev till sin död en hundraprocentig amerikansk lady. Vid mitt sista sammanträffande med

henne i Paris i höstas uttryckte hon sin stora glädje över Världsschackförbundets beslut att föra Aljechins stoft från en obemärkt gravplats i Portugal till Paris för att den 25 mars i vår på 10-årsdagen av hans frånfälle begravas på kyrkogården i Montparnasse, där förbundet nu uppför ett monument till hans ära. Hon rycktes bort några veckor före den dag, mot vilken hon blickat fram med så stora förväntningar. Vid avtäckningen skall även hennes minne firas, och hennes stoft skall vid makens sida vila under monumentet.

TARTAKOWER IN MEMORIAM.

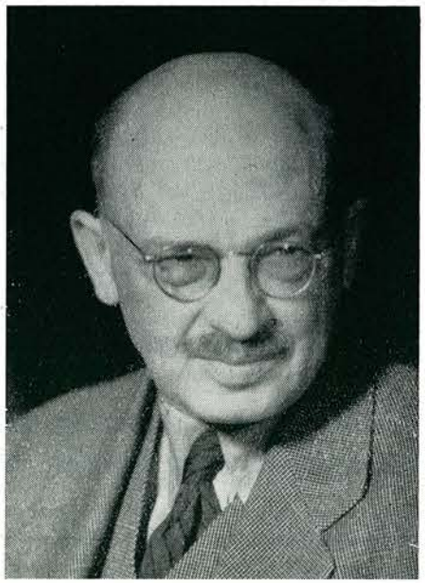

En liten notis i sista numret 1955 av TfS omtalade, att den gamle veteranen Tartakower segrat i en turnering i Paris under hösten med 7 poäng av 9. Det var epilogen på hans 50-åriga schackbana. Som en av de sista storheterna från seklets början har han nu slutat sina dagar.

Tartakowers karriär och personlighet får sakkunnigare belysning av andra i detta häfte; här skall blott i korhet beröras den roll han spelat för svenskt schackliv. Under ett tiotal år har denna tidskrift glatts med sina läsare över dr Tartakowers stora flit — en rad lysande artiklar av hans hand har här passerat revy. Ännu i detta häfte finns ett originalbidrag som han sände oss för några månader sedan.

Det kan sägas, att Tartakower också på ett mera indirekt sätt främjat svenskt schack. Hans berömda verk "Die hypermoderne Schachpartie" — föregångare till dr Euwes Spelöppningsteori — fick sin särdeles stora betydelse för de svenska spelare som i slutet av 20-talet och under 30-talet representerade vårt land. Ännu så här tjugofem år efteråt lever friskt i minnet de varianter, som direkt efter Tartakowers "komprimerade" teorier omsattes i vinst för Sverige vid schackolympiaderna. Det var närmast otänkbart för de svenska spelarna att resa till utländska tävlingar utan den tartakowerska visdomen i bagaget. Det var Tartakowers epok liksom senare Euwes i svenskt schack!

Tartakowers närstående vän, den kände skriftställaren dr J. Hannak, ger i Österreische Schachzeitung följande minnesteckning av den bortgångne:

Dr J. Hannak, Wien:

TARTAKOWER VAR INTE BLOTT EN SCHACKMÄSTARE.

En stor schackmästare och levnadskonstnär har övergivit världen: Savielly Tartakower har lämnat oss för alltid. Kort före hans 69:e födelsedag avbröts hans av andlig rikedom fyllda liv.

Tartakower var inte blott en schackmästare bland många andra, ej enbart ett original på schackets arena, som långt ifrån lider av någon brist på original; han var något förmer — en personlighet, en ensling, som med Diogenes lykta i handen sökte människan. Till hans femtioårsdag skrev vi om honom: "Egna och hela vår generations dystra upplevelser har tidigt förvandlat Tartakower till en ironiker, en paradoxframställare, som tycktes ta varken sig själv eller livet på allvar. I verkligheten dolde han dock, bakom en ridå av ord- och tankefyrverkeri, en sårad och av livet gång på gång gäckad skönhetslängtan. Att denne pessimist mycket hellre skulle ha tackat ja till livet, bevisas bäst av hans spelstil: en flykt från livet ofullkomlighet i sagans optimism. Vid schackbordet finner skeptikern Tartakower återigen tron på lyckan och överlåter sig med förtröstan åt havets vildaste stormar. I vilket fall som helst har tvivlaren och kättaren Tartakower både som författare och spelare berikat schackvärlden med bestående värden.

Tartakower föddes den 21.2.1887 i Rostov vid Don. Vid unga år kom han till Wien och blev jur. dr vid därvarande universitet. Starkare än dragningen till rättsvetenskapen blev dock hans dragning till schackvetenskapen, dragningen till spelets äventyr och mysterier. År 1906 erövrade Tartakower mästervärdigheten vid huvudturneringen i Nürnberg och redan året därpå återfanns han bland deltagarna vid alla större schackevenemang. I Wien 1907 delade han tredje priset med Maroczy och Vidmar, efter Mieses och Duras, lämnande storheter som Schlechter, Perlis, Spielmann och Wolf i det slagna fältet. Sedan dröjde det en tid tills hans bisarra anfallslystna spelstil började ge resultat i turneringstabellerna. I gambitturneringen i Baden vid Wien (1914) blev han tvåa efter Spielmann, men distanserade Schlechter och Breyer. Sedan avbröt kriget hans schackverksamhet. Han återkom dock 1920 och började nu till fullo utveckla sina stormästaregenskaper.

Hans två största framgångar var det med Nimziwitsch delade förstapriset i London 1927 (före Marshall, Vidmar, Reti, Bogoljubov m. fl.) och hans seger i Lüttich 1930 med två poängs försprång före Sultan Khan, Rubinstein, Marshall etc. Ytterligare framstående resultat noterade han i Göteborg 1920 (4:e pris), Berlin 1920 (2:a pris efter Breyer), Budapest, 1921 (3:e pris efter Aljechin och Grünfeld), Haag, 1921 (2:a pris efter Aljechin men före Rubenstein), Teplitz, 1922 (3:e pris efter Reti och Spielmann), Wien, 1922 (2:a pris efter Rubinstein, men före Wolf, Aljechin, Maroczy, Tarrasch, Bogoljubov, Grünfeld, Reti), Debreczin, 1925 (2:a pris efter Kmoch), Moskva, 1925 (5:e pris efter Bogoljubov, Lasker, Capablanca, Marshall), Semmering, 1926 (4:e pris efter Spielmann, Aljechin, Vidmar), 1926 (4:e pris efter Nimzowitsch, Aljechin, Rubinstein), Hastings, 1927/28 (1:a pris), Berlin, 1928 (4:e pris efter Capablanca, Nimzowitsch, Spielmann).

På trettiotalet sjönk Taartakowers framgångskurva, men ända till sina sista levnadsår, dvs. i ytterligare 25 år, fortsatte han att vara en fruktad motståndare. Inte ens världsmästare kunde känna sig trygga inför hans vasseggade schackvapen. Tillsammans med Rubinstein förde han det polska laget till stora olympiska triumfer. Då han sedermera blev fransk medborgare, medförde han ett slags schackrenässans även i detta lands schackliv. Hans främste elev blev den honom till spelstilen närstående stormästaren Rossolimo.

Ett ännu större inflytande utövade Tartakower som schackförfattare. Hans för trettio år sedan på Wiener Schachzeitungs förlag utgivna verk: "Hypermoderne Schachpartie" är visserligen färlegat som schackteori, men har förblivit så pass modernt till framställningens åskådlighet och stilens munterhet, att det t. o. m. skulle kunna löna sig med en nyutgivning. Likaledes skulle man kunna rekommendera en översättning av hans, endast på franska utgivna lärobok ("Brevie d'Echecs"), som knappast kan finna sin like på vitsens och uppfinningsrikedomens område.

Utöver detta var Tartakower även en socialt djuptänkande människa. Som representant för mästarna talade han nästan vid alla FIDE-kongresser och sökte med hjälp av klokhet och energi, artighet och sarkasm, och när det varit påkallat även bitter argsinthet, att försvara sina nödställda lidande kollegers intressen. För honom var schackspelet ej enbart en dans av träpjäser, materian som väckts till liv av anden, utan även ett förkroppsligande av livskampen. Denna kamp har han fört ända till sista andetaget, må vara med ett trött leende men likyäl alltid med samma mod. Vi kommer aldrig att glömma Savielly Tartakower.

"Tartakower talar till er"

Tankar vid stormästaren Tartakowers bortgång.

Av Kurt Richter, Berlin.

"Tartakower talar till Er", så kallade den framlidne stormästaren sin sista partisamling, som han i sin sedvanliga sorgfälliga bearbetning utgivit på franska kort före sin död och som sedermera översatts till tyska av R. Teschner. Om Tartakower kände på sig det förestående slutet? Det hade inte gått speciellt väl för honom den sista tiden. Lite förbittrat torde han ha begrundat allt det jordiskas förgänglighet och i synnerhet förgängligheten av schackberömmelsen. En gång stod Tartakower i medelpunkten för stora internationella tävlingar och i schackvärldens centrum, men nu var han glömd av de flesta, s. a. s. infrusen på en bipost i Paris. Sådant är många schackmästares öde. De slutar sitt liv i nöd, sorg och förbittring.

Schackvärlden glömmer snabbt. När ordordföranden i en större schackklubb tillkännagav Tartakowers bortgång, märkte författaren av dessa rader knappt några tecken på deltagande och intresse hos de närvarande. Tartakower tillhörde "det förflutna", och det lönade sig inte att slösa alltför många tankar på hans död.

"Schackkonstens värsta fiende är likgiltigheten", hade den bortgångne en gång förkunnat. Och han tillade med hänsyftning på den dåvarande "Wiener Schachzeitung" (1932): "Återigen ett år då abonnenterna inte betalar och de betalande inte abonnerar! (Dom tänkvärda undantagen bekräftar regeln!)"

Här har FIDE fortfarande ett brett arbetsfält: att fordra respekt för schackkonsten och ett minimum av erkännande för dess representanter (som inte borde utsträcka sig enbart till tiden av deras högform!).

Till allt detta kommer även Tartakowers betydelse som schackförfattare. Humorn och skämtet säkrade hans skrifter ett stort forum. Med träffande ironi har han i sin bok "Die hypermoderne Schachpartie" givit system-apostlarna det rätta svaret:

1. Schack är kamp. Till seger når man alltså inte genom att spela *bra*, utan och enbart genom att spela *bättre*. Kan man i så fall ansluta sig till åsikten att det inte är *vårt rätta* drag, utan vår *motståndares felaktiga* drag, som fäller avgörandet?

2. Som bekant är ett hot starkare än dess utföring. Ett indirekt hot starkare än ett direkt, omedelbart. Kan man alltså ansluta sig till åsikten, att *överhuvudtaget inget* hot är det starkaste?

3. Det rätta draget är att kvalificera som sådant endast vid exakt utföring av ett helt djupt genomtänkt system, eller vid en i sin helhet tadellöst genomfört parti. Detta tvingar alltså, att även i fortsättningen finna alltid det djupaste och finaste, varvid man dock löper risken, att även framkalla ett ökat motstånd från motståndarens sida. Kan man alltså ansluta sig till åsikten, att något "nästbästa" drag, som verkar oansenligare och i synnerhet för motståndaren mindre väntat, i alla fall ger de *bästa praktiska chanserna!?* . . . Schack är kamp. Schackspelets hemlighet ligger däri, att man inte behöver avslöja några hemligheter utan endast övervinna vissa hämningar.

Man skulle nästan vilja tro ibland, att Tartakower inte tog sin konst helt på allvar, utan att han nästan förlöjligade sig själv en aning. I verkligheten talar dock hans verk om stor kärlek till schackspelet och kombinationen, förkärlek till det ovanliga i parti och skrift, samt glädjen i att "fabulera".

"Tartakower talar till Er" — nu talar han inte längre själv — men hans verk talar för honom. Och, kära schackvänner, lyssna till honom och andra mästare — förgät ej deras prestationer och studera deras lärdomar. Annars gör ni år in och år ut samma fel och kommer inte längre i Ert schackkunnande. Även om ni saknar ambitioner och vill spela "endast för spelets skull", kan det inte skada om ni utökar er spelstyrka. Ty, som Tartakower träffande formulerade: "En mästare får även spela illa, men en amatör — aldrig!"

(Deutsche Schachzeitung.)

Rysk dubbelseger i Dresden

Sterner glömde vinstvarianter.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	P.
1 Averbach	—	½	½	½	½	1	1	1	1	½	1	½	1	1	1	1	12
2 Cholmov	½	—	0	½	1	1	1	1	1	½	1	1	1	½	1	1	12
3 Ciocaltea	½	1	—	½	1	½	½	1	½	½	1	0	1	1	1	½	10½
4 Pachman	½	½	½	—	½	1	0	1	½	0	½	½	1	1	½	1	9
5 Bilek	½	0	0	½	—	½	0	0	½	½	1	1	1	1	1	½	8
6 Padewski	0	0	½	0	½	—	½	1	1	0	1	1	½	½	½	1	8
7 Uhlmann	0	0	½	1	1	½	—	½	½	0	½	1	0	½	1	1	8
8 Dittman	0	0	0	0	1	0	½	—	1	1	½	0	1	1	½	1	7½
9 Fuchs	0	0	½	½	½	0	½	0	—	1	½	1	½	½	1	1	7½
10 Sliwa	½	½	½	1	½	1	1	0	0	—	0	1	0	½	0	1	7½
11 Mühlberg	0	0	0	½	0	0	½	½	½	1	—	1	½	½	1	1	7
12 Sefc	½	0	1	½	0	0	0	1	0	0	0	—	1	½	1	½	6
13 Golz	0	0	0	0	0	½	1	0	½	1	½	0	—	½	0	½	4½
14 Sterner	0	½	0	0	0	½	½	0	½	½	½	½	½	—	½	0	4½
15 Andersen	0	0	0	½	½	0	0	½	0	1	0	0	1	½	—	0	4
16 Trajkovic	0	0	½	0	½	0	0	0	0	0	0	½	½	1	1	—	4

Den internationella turneringen i Dresden var ganska starkt besatt och fick för svenskt vidkommande ökat intresse genom att landslagsspelaren Olov Sterner deltog. De ryska deltagarna blev Averbach (som kom direkt från särspelet om Sovjetmästerskapet) och Cholmov, femma i ryska mästerskapet. Att dessa båda storheter skulle dominera i Dresden var ju tämligen klart. Det blev delad seger för ryssarna och markant avstånd till närmaste konkurrent. Den friske angreppsspelaren Cioaltea, årets mästare för Rumänien, gick in på tredje plats långt före tjecken Pachman, som här fick notera ett mindre misslyckande. Därefter följde en trio, den unge talangfulle ungraren Bilek (han som förra året hade två rafflande remipartier mot Keres och Szabo återgivna i TfS), årets champion för Bulgarien Padewski samt Östtysklands framtidshopp Uhlmann. Nästa trio var östtyskarna Dittman och Fuchs samt polacken Sliwa (som var med i Göteborg). Östtysken Mühlberg var inte mycket sämre, medan tjecken Sefc överraskade negativt efter att nyligen ha vunnit det tjeckiska mästerskapet (i frånvaro av Filip och Pachman visserligen).

Sterner fick en blygsam placering tillsammans med östtysken Golz. Svensken glömde att ta med sig vinstvarianter vid den hastiga avresan hemifrån och därmed var han naturligtvis ur leken. Han spelade dock bättre än resultatet utvisar, som även framgår av partier i detta häfte. Sterner hade följande vinstställning mot Cholmov efter 79 drag: Sterner (vit): Ke4, Tc8. Cholmov: Kb3, a4, b6. Här vinner 80. Kd3. Sterner drog 80. Tb8?, Kc3 81. T×b6, a3 82. Ta6, Kb2 83. Kd3, a2 84. Tb6, Kc1 remi!

Återstår att nämna dansken Börje Andersen, som fick nöja sig med att dela jumboplatsen med en jugoslav. Att en jugoslav kommer sist är en överraskning för sig. Börje Andersen for efter turneringen direkt till danska mästerskapet i Köpenhamn, med många goda lärdomar i bagaget, antar vi.

Turneringen har bjudit på ett stort antal roliga och spännande partier och det har varit ett nöje att få vidarebefordra ett urval åt TfS:s läsare. Se alltså partiavdelningen!

Tajmanov vann Sovjetmästerskapet

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	P.
1	Spasskij	—	1	1	0	½	1	½	1	½	½	½	½	1	½	½	1	½	1	11½
2	Tajmanov	0	—	½	½	½	½	1	1	1	1	½	1	0	½	1	1	1	½	11½
3	Averbach	0	½	—	½	½	½	1	½	½	1	½	1	½	1	½	1	1	1	11½
4	Kortschnoj	1	½	½	—	½	½	1	½	1	½	1	1	0	½	1	½	½	½	11
5	Cholmov	½	½	½	½	—	½	½	0	½	1	1	1	½	½	1	1	½	½	10½
6	Tal	0	½	½	½	½	—	½	½	0	½	1	½	1	1	1	½	1	1	10½
7	Polugajevskij	½	0	0	0	½	½	—	1	1	1	1	½	½	1	1	0	1	1	10½
8	Boleslavskij	0	0	½	½	1	½	0	—	½	½	½	0	1	½	½	1	1	1	9
9	Surachov	½	0	½	0	½	1	0	½	—	½	½	½	0	1	1	1	½	½	8½
10	Antoschin	½	0	0	½	0	½	0	½	½	—	½	½	0	1	1	1	1	½	8
11	Bannik	½	½	½	0	0	0	0	½	½	½	—	½	1	1	0	½	½	1	7½
12	Byvschov	½	0	0	0	0	½	½	1	½	½	½	—	½	0	0	1	1	1	7½
13	Ragosin	0	1	½	1	½	0	½	0	1	1	0	½	—	0	0	0	0	1	7
14	Toluch	½	½	0	½	½	0	0	½	0	0	0	1	1	—	½	0	1	½	6½
15	Simagin	½	0	½	0	0	0	0	½	0	0	1	1	1	½	—	½	0	1	6½
16	Borrissenko	0	0	0	½	0	½	1	0	0	0	½	0	1	1	½	—	½	½	6
17	Chassin	½	0	0	½	½	0	0	0	½	0	½	0	1	0	1	½	—	½	5½
18	Lissizyn	0	½	0	½	½	0	0	0	½	½	0	0	0	½	0	½	½	—	4

Som framgår av tabellen spelades det 23:e ryska mästerskapet utan raden av fixstjärnor, vilkas lyskraft just nu är synlig på det holländska firmamentet. Endast Spasskij ställde upp av VM-kandidaterna, och det var inte långt ifrån att han tog mästerskapet. Han ledde tävlingen till näst sista ronden, men blev då slagen av Kortschnoj och därigenom upphunnen av Averbach och Tajmanov. Redan två dagar efter turneringen började ett dubbelrondigt särspel mellan de tre vinnarna. Enligt uppgift insjuknade Spasskij under särspelet, vilket kanske förklarar hans svaga resultat här. Tajmanov slog Spasskij i bägge partierna och spelade remi i bägge mot Averbach, medan denne slog Spasskij med 1½—½. Slutresultatet blev alltså att Tajmanov blev årets Sovjetmästare.

I det övriga fältet skymtar några nya namn. Stormästaren Boleslavskij på åttonde plats vittnar på sitt sätt om den alltid lika hårda konkurrensen i ryskt schack.

Olofsson åter före Tajmanov

Ryssarna Tajmanov och Ilivitskij har under senare delen av mars gästat Island och deltagit i en turnering med åtta isländska spelare, däribland "nordstjärnan" Fridrik Olafsson, som återigen hävdat sin höga klass. Han utgick som segrare i turneringen med 8 poäng, medan de båda stormästarna stannade på vardera 7½ poäng. Olafsson slog alla sina landsmän och spelade remi mot båda ryssarna, medan dessa "tappade" var sin halva mot mindre kända islänningar. Olafsson har nu distenserat Tajmanov två gånger på kort tid, förut vid nyårsturneringen i Hastings.

Apropå Hastings ser vi i en notis att man planerar inbjuda Reshevsky till nästa nyårsturnering. "Han är den enda som kan bli farlig för ryssarna", har organisationskommitténs ledare Frank Rhoden sagt. Jaså.

GLIGORICS FEMTE.

I det nyligen slutspelade jugoslaviska mästerskapet segrade Gligoric för femte gången. Att märka är dock att han de senaste åren inte lyckats vinna; det har varit flera andra namn på tronen. I årets turnering var "alla närvarande" utom Fuderer. Slutresultatet blev:

Gligoric 14, Matanovic 13½, Ivkov 13, Milic och Udovcic 11½, Pirc 10½, Jamosevic, Lukic och Solokov 10, Maric och Trifunovic 9½, Durasevic, Karaklajic, Mutalovic och Rabar 9, Jovanec 8½, Daja 7½, Tomovic 6, Tot och Cirio 4½. — Förra årets sensationssegrare Karaklajic hamnade som man ser långt ner på listan, och även Rabar misslyckades.

LILLA OLYMPIADEN.

I Schweiz har även i år spelats en sexlandskamp med fyramannalag. Tyskland, som förra året återtog sin anmälan i sista stund, ställde nu upp och segrade även. Holland, som förra året vann överlägset, fick nu nöja sig med en mycket överlägsen andraplacering. Slutresultat:

1. Tyskland	—	2	3	2½	3	3½	14
2. Holland	2	—	3	2	3½	2½	13
3. Italien	1	1	—	2	3	2½	9½
4. Schweiz	1½	2	2	6	1½	2	9
5. Österrike	1	½	1	2½	—	3	8
6. England	½	1½	1½	2	1	—	6½

BENT LARSEN ÄTER DANMARKSMÄSTARE.

Danska olympialaget uttaget.

Strejkläget i Danmark hindrade inte, att Dansk Skak Unions mästerskapstävlingar med cirka 300 deltagare programenligt kunde genomföras i Köpenhamn under påsktiden. Riktigt som vanligt kändes det väl inte i luften, då inga tidningar utkom och rapporterade resultaten. Men länge kunde det inte "hemlighållas", att Bent Larsen visade överlägsenhet och hemförde Danmarksmästerskapet efter ledning frånstart till mål. Det var hårda bud, ty turneringen i landslagsklassen gällde direkt uttagning av de sex främsta till olympialaget för Moskva. Utan vidare skrivning. Sedan resultatet nu är klart, tycks det som en bekräftelse på det man redan visste: de sex främsta borde ha varit självskrivna om det gällt uttagning utan tävling. Resultatet i landslagsklassen (12 deltagare) blev:

1) Bent Larsen 9½; 2) Chr. Poulsen 7; 3—4) Jens Enevoldsen och Eigil Pedersen vardera 6½; 5—6) Aage Ingerslev och Axel Nielsen vardera 6 poäng. Därefter följde Börje Andersen 5½, Palle Ravn och Svend Petersen 4½, Verner Nielsen 4, Norman-Hansen 3½ och Hartvig Nielsen 2½ poäng.

I mästarklassen med 30 deltagare och Monrads system, delades segern av Kaj Blom och . . . Olov Sterner, Sverige! Enligt de generösa danska bestämmelserna får svenskar deltaga i tävlingarna. Sterner blir nu uppflyttad till landslagsklassen. Han deltog som bekant även förra året, fast då med blygsamt resultat. Nu kom han direkt från "träningen" i Dresden.

KLUBBKAMRATER I TÄTEN VÄSTERGÖTLAND.

Västergötlands schackförbund höll finalspel i DM i Trolhhättan under påsken. Segrare och titelinnehavare blev Åke Boman, Trollhättan. Han tog 4 poäng och hade klubbkamraten Bertil Gustafsson närmast på 3½. Därefter följde Jean Mörby, Lidköping, 3, Harry Runström, Tibro, 2½, Anders Andersson, Alingsås, 1½, och Harry Thering, Fristad, ½ p.

AVSKEDSSEGER I DALARNA FÖR BUSKENSTRÖM.

Fagersta var årets kamplats för Dalarnas DM-turneringar. Sven Buskenström vann i mästarklassen och tog därmed sitt femte individuella mästerskap. Inom kort avflyttar Buskenström till Gävle, och detta blev alltså hans avskedstävling. Resultat:

1) Sven Buskenström, Hedemora, 6; 2) H. Nordström, Långshyttan 5; 3) G. Granlund, L, 4½; 4) B. Willborg, L, 4½; 5) E. Wilhelmsson, Hedemora 4.

Segern i klass I hemfördes av Sven Svensson, Avesta. Juniormästare blev M. Berglund, Ludvika.

ÅKE OLSSON STOCKHOLMSMÄSTARE.

Årets Stockholmsmästerskap hemfördes överlägset av 21-årige Åke Olsson, som först vann sin grupp med 6½ poäng av sju partier, och därefter segrade i finalspelet med två poängs försprång!

I tävlingen deltog 32 spelare, fördelade på fyra grupper. Denna uppdelning var i och för sig den minst lyckade utvägen och förtar åtskilligt av tävlingens intresse.

Grupp I vanns av Sture Nyman (1951 års titelinnehavare) med 5½ p., Olov Sterner (Stockholmsmästare 1954) kom på andra plats med 5 p., Bj. Häggqvist och R. Sjökvist hade vardera 3½ p.

Grupp II vanns något överraskande av K. Lagerkvist på 6 p., O. A. Appelqvist hade 5½ och P. Wikström, Enskede, 4½.

I grupp III hade som nämnts Åke Olsson 6½, titelförsvararen Werle 6, och Bertil Lundberg, Rockades, 5½.

Fjärde gruppen vanns verkligt överrraskande av debutanten J. Blomkvist, Rockaden, med 5½ p. Närmast kom de gamla kämparna Nils Bergqvist och Åke Sjöstam med vardera 5 p.

Finalturneringen mellan de fyra gruppsegrarna spelades dubbelrondig. Slutresultatet blev: 1) Åke Olsson 5, J. Blomkvist 3, S. Nyman 2½, K. Lagerkvist 1½ p. Åke Olsson har i årets tävling distanserat sju landslagsspelare och ett flertal svenska mästare. Tilläggas kan att han även hemfört blixtmästerskapet för Stockholm.

SCHACKDAG I HÄGERSTEN.

Hägerstens schackklubb, den synnerligen livaktiga klubben söder om Stockholm, firade 15-årsjubileum med att den 2 april anordna en schackspelets dag. Där ingick ungdomsmatch, blixtturnering och en simultanuppvisning av Gösta Danielsson. Sverigemästaren fick hårt motstånd och hade efter drygt fyra timmar vunnit 16, spela 10 remi och förlorat 4 partier. I den dubbelrondiga blixten för tio spelare blev resultatet för de främsta: E. Lundin 14½, Z. Nilsson 13½, Åke Olsson 13, G. Stoltz 12½.

RESULTAT I STOCKHOLMS SCHACKFÖRBUNDS LAGTÄVLINGAR.

Elitdivisionen:

	v.	o.	f.	mp.	pp.
Schackkamr. Solna	4	1	0	4½	56½
Wasa	4	0	1	4	58½
Rockaden	3	1	1	3½	55½
ASK	2	3	0	2	46½
Södra	1	0	4	1	47½
Västermalm	0	0	5	0	35½

Div I:

Schackkamr. 27	5	0	0	5	76
M. P.	3	1	1	3½	53½
Lidingö	2	0	3	2	48
Allmänna	2	0	3	2	45
Hägerstens SK	2	0	3	2	41½
Ärsta	0	0	5	0	34

Div. II:

Kristallen	4	0	1	4	59½
SASS	4	0	1	4	57
Pjäsen	3	0	2	3	52½
Solna SK	2	1	1	1½	47½
Bromma	3	1	1	1½	47½
Enskede	0	0	5	0	32½

Div. III:

Eriksdal	4	1	0	4½	50½
Sundbyberg	3	1	1	3½	45½
Nynäshamn	3	1	1	3½	45
Hökarängen	2	0	3	2	36½
Jakobsberg	1	0	4	1	23½
Hyresgästerna	0	1	4	½	24

LINKÖPINGS ALLMÄNNA SCHACKSÄLLSKAP

bildades i mars 1901 och kan sålunda nu ifra 55-årsjubileum. Med anledning därav har Sällskapet inbjudit lokalkonkurrenten SK Kamraterna samt schackklubbarna i Linköpings danska och norska vänorter Roskilde och Tönsberg till en turnering för tiomannalag under påskhelgen. Till denna turnering hade Östgöten uppsatt hederspriser. Samtidigt arrangeras också tävlingar om östgötamästerskapet för seniorer och juniorer.

Resultatet av lagmatcherna i vänortsturneringen blev.

Link. Allm. SS—Roskilde	5 —5
Kamraterna, Lkpg.—Tönsberg	5½—4½
Roskilde—Tönsberg	3 —7
Link. Allm. SS—Kamraterna	4½—5½
Tönsberg—Link. Allm. SS	4 —5
Kamraterna—Roskilde	7 —3

Det först nämnda laget hade vitt vid udda bord.

Slutställning:

	Sp	V	O	av F	poäng	poäng
SK Kamraterna, Linköping	3	3	0	0	18	6
Tönsberg	3	1	1	1	16½	3
Link. Allm. SS	3	0	2	1	14½	2
Roskilde	3	0	1	2	11	1

NITTONÅRIG ÖSTGÖTAMÄSTARE.

Den endast 19-årige Gunnar Carlberg, Norrköping, tog överlägset DM för Östergötland. Av de sex partierna vann han fyra och gjorde två remi. En utvecklingskurva till en svensk mästartitel redan vid sommarens kongress är inte osannolik för den talangfulle östgöten. Knappast mindre sensationell är 17-årige Ulf Svenssons fina placering bland de betydligt äldre och rutinerade konkurrenterna. Poängställningen blev:

Gunnar Carlberg, Norrköping, 5, Sven Stylander, Norrköping, 3½, U. Elbri, Linköping, 3½, Ulf Svensson, Skänninge, 3½, Erik Kjellberg, Norrköping, 3, Holger Andersson, Skänninge, 3, Rune Andersson, Linköping, 3, Folke Peterson, Norrköping, 3, Ekman, Linköping, 2, Bernt Nilsson, Norrköping, ½.

MÄLARDALSSERIERNA 1955—1956.

Med samtliga sju vunna matcher noterade Örebro SS A-lag en klar seger i division I. Det var sällskapets 20:e seger i den högsta divisionen. Som god två kom Västerås ASK:s A-lag, som vann fem, spelade en oavgjord och förlorade endast en match. Striden om tredjeplatsen blev synnerligen hård. Örebro SS:s B-lag, som efter femte ronden låg i farozonen för nedflyttning till division II gjorde en fin spurt och vann sina två sista matcher. Därmed kom laget på samma match- och partipoäng som Eskilstuna SS. Genom bättre erövrade partipoäng på de fem första borden i alla spelade seriematcher blev Örebro SS B-lag trea och Eskilstuna SS fyra.. Av nykomlingarna gjorde Strängnäs SS en hedersam insats genom att vinna tre matcher, men genom de hårda nedflyttningsbestämmelserna blir laget placerat i division II nästa år.

DIVISION I:

Örebro SS A	7	0	0	59½	14
Västerås ASK A	5	1	1	54½	11
Örebro SS B	4	0	3	40	8
Eskilstuna SS	4	0	3	40	8
Eskilstuna ASK	3	1	3	46	7
Strängnäs SS	3	0	4	35	6
Köpings SS	1	0	6	36	2
Västerås ASK B	0	0	7	25	0

DIVISION II, SÖDRA GRUPPEN.

Nyköpings ASK	6	0	1	44½	12
Södertälje SS	5	1	1	39	11
Katrineholms SK	4	1	2	37½	9
Hälleforsnäs SK	3	0	4	35	6
Flens SS	3	0	4	32	6
Eskilstuna ASK B	2	0	5	32	4
Eskilstuna SS B	2	0	5	30½	4
Eskilstuna ASK C	2	0	5	29½	4

DIVISION II, ÖSTRA GRUPPEN.

SK -48, Kolbäck	6	1	0	45½	13
Kolsva SK	3	3	1	37½	9
Västerås ÖSK	4	0	3	36	8
Surahammars SK	2	3	2	35	7
Kungsörs SK	3	1	3	33½	7
Västerås ASK C	3	0	4	31½	6
Sala SK	2	0	5	34	4
Hallstahammar	0	2	5	27	2

STENBORGS FEMTE DM.

Mälardalens schackförbunds DM-turneringar spelades under påsken i Arboga. Rekorddeltagandet inspirerade förbundsordförande J. E. Ekelund att i sitt hälsningstal frammana framtidsbilden av lika många deltagare i Mälardalens mästerskapstävlingar som vid landsförbundets kongressturneringar.

I mästarklassen gav nyinflyttade Bertil Ahlgren (tidigare Landskrona) nytt intresse åt tävlingen, vilket dock inte hindrade Åke Stenborg att ganska suveränt lägga beslag på sitt femte mästerskap. Han hemförde därmed för alltid Mälardalens schackförbunds ståtliga vandringspris. Slutresultatet (med kvalitetsberäkningen inom parentes vid lika poäng):

1) Å. Stenborg, Västerås, 5; 2) Sven Carlsson, d:o, 4 (13,75); 3) B. Ahlgren,Köping, 4 (12,75); 4) A. Boman, Eskilstuna, 3½ (11,25); 5) H. Fält, Arboga, 3½ (11,25); 6) S. Kleingart, Örebro, 3½ (8,75); 7) Gösta Wellbäck, Eskilstuna, 3½ (7,75).

MALMGREN VANN I TIERP.

Harry Malmgren, Tierp, har passat på att lägga beslag på ett DM i det nybildade Upplands Schackförbund, efter att förr om åren ha varit hänvisad till Gästriklands tävlingar. Denna gång fick Malmgren spela på hemmaplan, vilket veterligt är första gången i närschacksammanhang. Resultatet i mästarklassen blev att Malmgren och Bo Göransson, Uppsala, vardera fick 4 poäng; segern gick till Malmgren enligt särbestämmelserna. U. Norevall, Uppsala, tog 3 poäng och Palmkvist, d:o, 1 poäng. Tävlingarnas bästa prestation gjorde de bägge ungdomarna Bo Grafström och Bo Eriksson från Uppsala, vilka segrade i resp. klass I och II.

NY VÄRMLANDSMÄSTARE.

Värmlands DM-turneringar spelades i Kil under påsken. I mästarklassen måste fjolårsmästaren Gunder Östberg avstå DM-titeln till Arvid Nilsson, Karlsson. Resultat:

1) Arvid Nilsson, Karlstad, 6 poäng; 2) Nils Henriksson, Filipstad, 5,5; 3) Viktor Svensson, Säffle, 5; 4) Sixten Cederlind, Karlskoga, 5; 5) Nils Sjökvist, d:o, 4,5.

I klass I segrade Bror Andersson, Skoghall. Även segern i juniorklassen gick till Skoghall genom 10-årige Bjarne Andersson!

GOTLAND.

K. E. Gannholm har hemfört 1956 års Gotlandsmästerskap och därmed tagit sitt åttonde mästerskap. I 12-mannaturneringen kom Gannholm, Hartvig Larsson och Nils Thimgren på vardera 8½ poäng. I ett dubbelrondigt särspel mellan dessa tre vann Gannholm med 3½ poäng, Thimgren 2½ och Larsson 0 poäng. Det märkliga är, att Hartvig Larsson förlorade allt i särspelet, men var den ende som gick obesegrad i huvudtävlingen. — I första klass segrade Arne Westing och flyttas till mästarklassen. Även Böttiger-cupen, som spelades i tre grupper, vanns av Gannholm efter särspel med övriga gruppsegrare Nils Thimgren och Sven Söderberg.

Lagmästerskapet vanns av Visby SK med Alva SK på andra plats.

BLEKINGESERIEN.

Olofströms Cchackklubb blev värdiga mästare i årets Blekingeserie genom att hemföra både div. I och II efter hårda och spännande strider. Slutställningen:

Div. I:

Olofström	6	5	1	0	26 —16	11
Mörrum	6	5	0	1	27,5—14,5	10
Schackv. I	6	3	0	3	22 —20	6
Ronneby	6	3	0	3	20 —22	6
Schackv. II	6	2	1	3	20,5—21,5	5
Kamr. K-a	6	1	2	3	18,5—23,5	4
Torskors	6	0	0	6	13,5—28,5	0

Div. II:

Olofström	6	6	0	0	33,5— 8,5	12
Rödeby	6	5	0	1	28 —13	10
Mörrum	6	3	1	2	525,—16,5	7
Gaslunda	6	3	0	3	24 —18	6
KA 2:s UO	6	2	1	3	16,5—25,5	5
Kamr. K-a	6	1	0	5	12.5—27,5	2
Torskors	6	0	0	6	4 —35	0

SLUTRESULTAT I ALLSKÅNSKA SERIEN.

Allskånska serien som började redan förra året med sina tävlingar omfattande tio åttamannalag är nu slutspelad efter nio ronder. Av de tre lag som Malmö allmänna schackklubb haft i elden segrade det första laget, medan det andra kom på sjätte plats och det tredje på nionde. Kristianstad schackklubb lade beslag på andra plats genom att i slutronden med 5—3 besegra förra årets serievinnare Lunds schackklubb som blev tredje pristagare. Därpå följde Landskrona schackklubb i det den slog Hälsingborgs allmänna schackklubb med 5—3. Hälsingborgs schacksällskap tog 7½—½ mot MAS III och blev femma. Eslövs schackklubb kunde visserligen uppnå oavgjort med 4—4 mot MAS II men fick ändå se hur Hälsingborgs allmänna intog sjunde plats. Detta innebär att Eslöv, MAS III och Bjärun nästa år flyttas ner till Skåneseriens första division.

Allskånska seriens facit.

MAS I	8½	52 —20
Kristianstad	7½	45½—26½
Lund	6½	43½—28½
Landskrona	6½	38½—33½
Hälsingborgs SS	4	38 —34
MAS II	3½	34 —38
Hälsingborgs ASK	3½	33½—38½
Eslöv	2½	29 —43
MAS III	2	19 —53
Bjärnum	½	27 —45

Malmö allmänna schackklubb har uppsatt ett specialpris för den spelare som uppnått bästa resultat i allskånska seriens nio matcher. Sista ronden bjöd därför på extra spänning för de tre spelare som kunde komma i fråga för priset, Detta tillföll Simon Krenzisky som uppnått 8 poäng genom sju segrar och två remier. Jan Roth fick exakt samma resultat men har lägre lagplacering. Kjell Santesson erhöll 7½ poäng.

Bjärnums schackklubb var förtjänt av fler matchpoäng. Den har under årens lopp gjort en berömvärd insats inom skånskt schackliv. Klubben bildades 1922 och är således årsbarn med Malmö allmänna schackklubb.

MAS vann mot Lunds akademiska.

Lunds akademiska schackklubb har varit mycket angelägen att mäta sina krafter med Malmö allmänna schackklubb som anses vara södra Sveriges starkaste schackklubb. En vänskapsmatch har för den skull ägt rum hos MAS i Malmö nya arbetareförening.

Vid första bordet vann Inge Johansson över Bo Aurell, Lund.

Lunds akademiska schackklubb som har för avsikt att ställa upp i Skånes schackförbunds stora klubbturneringar kommer helt visst att göra en utomordentlig insats inom vårt schackliv.

Klubben arrangerade den 18 mars en simultanföreställning med dansken Bent Larsen som simulatanangivare. Han fick möta 25 goda spelare och hade efter tr timmars spel vunnit tretton, spelat sex remier och förlorat sex partier.

FEM FINALISTER I SMÅLANDS MÄSTERSKAP.

Smålands DM-tävlingar spelades på Nässjö stadshotell under påsken. Av de 104 spelarna hade mästarklassen 20, fördelade på fem grupper. Gruppvinnare blev: Erik Eriksson, Eksjö, Lennart Gustavsson, Västervik, Valter Jonsson, Huskvarna, samt jönköpingsborna Hans Ek och Lennart Ljungkvist. Finalspelet för dessa sker i slutet av april i Nässjö.

I första klass spelades i sju grupper. Gruppvinnare: H. Friberg, Jönköping, Nils Johansson, Forserum, A. Vallenberg, Vaggeryd, R. Boje, Ankarsrum, H. Dürén, Eksjö (tidigare Eskilstuna!) , H. Grahn, Jönköping. I en grupp återstår särspel mellan E. Damberg, Ankarsrum, L. Grahn, Jönköping, och O. Abrahamsson, Vetlanda, vilka kom på lika poäng.

Påsktävlingarna avslutades med en lagblixtturnering. Här ställde tio sexmannalag upp. Jönköping segrade efter hård strid med Huskvarna.

Slutställningen: 1) Jönköping 16 poäng, 2) Huskvarna 15, 3) Nässjö I 12, 4) Västervik 11, 5) Ankarsrum 11, 6) Kalmar 6, 7) Eksjö 6, 8) Värnamo 4, 9) Nässjö II 3, 10) Vetlanda 2 p.

Av A. Hildebrand.

UNGDOM på MARSCH

"Ungdomen är på marsch och ingenting kan hejda den".
G. Ståhlberg i "Schackbladet".

I över tio år har undertecknad, som spelare och skribent stått i intim kontakt med det svenska schacklivet. Under samma tid har jag haft tillfälle att följa återväxten: juniorerna och "coming men" inom våra schackled. Då och då lancerade pressen, eller någon av våra schackstora, vissa fåtaliga namn och spådde dem en lysande schackframtid. Men inga av dessa hade någon speciell förmåga, att genom sitt schackkunnande, väcka min beundran. I regel var det blott reklam för reklamens egen skull. Eller självuppmuntran i hopp om, att det ändå skulle kunna finnas någon efterkommande schackgeneration. I stället följde jag med allt större intresse under de senaste åren det vaknande medvetande om behovet av systematisk scackfostran av våra juniorer.

Om jag i dag tar till pennan, för att här presentera två trettonåringar, så är det inte för att jag råkar ha upptäckt några "underbarn". Det är snarare därför, att jag övertygat mig att dessa två, onekligen mycket schackbegåvade pojkar, med sin nuvarande målmedvetna inställning till spelet, sina prestationer och sitt stora intresse, med rätt träning och schackfostran kan nå de högsta topparna av vårt lands schackelit. Detta är ingen reklam utan min fasta övertygelse! Samtidigt är detta en nyhet, som bör glädja alla våra schackvänner, oavsett om de tillhör (för att citera Ståhlberg) de "protestantiska" eller "ortodoxa" (?) trosbekännelsen.

Men låt fakta tala sitt eget språk.

På bilden Bo Grafström (närmast) och Lennart Rohlin vid fjolårets JM för Uppsala.

BO GRAFSTRÖM är 13 år gammal och går i 3/5 i Uppsala Läroverk. Han började spela som 10-åring och tävla ett år senare. Hans meritlista har hittills följande utseende. I juniormästerskapet 1953/54 blev han sexa av 10 i yngsta gruppen. Våren 1954 vann han Uppsala Allmänna Schacksällskaps juniorturnering (7 deltagare). I juniormästerskapet 1954/55 blev han två eter Rohlin, blev tvåa i UASS' klubbturnering klass 2, tvåa i Upplands DM (bland vuxna) i klass 2, deltog som yngste deltagare i junior-SM i Södertälje, där han blev femma (!), vann årets Upplands junior-DM och blev tvåa i UASS' höstturnering i klass I B och — låt oss nu komma till själva sensationen — vann för några veckor sedan den ena semifinalgruppen i årets UPPSALAMÄSTERSKAP (!), på 5½ poäng av 6 möjliga! Bland annat distanserade han 5 av sällskapets förstaklasspelare, av vilka trean, Sune Pettersson (se partiet nedan), har varit mångfaldig Uppsalamästare och UASS' klubbmästare och innehar en spelstyrka av god svensk mästarklassnivå. Mot U. Norevall, som tillhör Sv. SF:s första klass och blev tvåa i denna semifinalgrupp, missade Bo sin enda halvpoäng, genom att i ett vunnet slutspel sätta motståndarens kung patt, vilket gav Norevall möjligheten att offra damen och på den uppkomna pattställningen klara halvpoängen. Men även här var det 13-åringen, som dikterade takten och länge och väl hade sin antagonist på fallrepet. Jag vågar lugnt säga — detta är den STÖRSTA SCHACKPRESTATIONEN, som någon svensk 13-åringhittills gjort!

Bo Grafström är en vanlig genomtrevlig svensk pojke. Tystlåten, aldrig skrävlande, som många andra äldre och mindre begåvade schackförmågor med sin "lovande" juniortid långt bakom sig. Bo är glad, skämtsam och med utpräglad intellektuell läggning. Han är kanske rentav något av en abstarkt tänkare och sist men icke minst mycket tankspridd. Kanske en blivande vetenskapsman . . . .?

LENNART ROHLIN är Uppsalapojke han med, lika gammal som Bo. Dessutom är bägge goda vänner. I somras ryktades det, att de två spelade en maratonmatch. Var den inte planerad på 40 partier? Eller något omkring det. Lennart går i 3/5 i Seminariet. Han lärde sig spela schack som 7-åring och tävlade första gången i Upsalas juniormästerskap 1952/53, blev sexa av tolv i den yngsta gruppen. I nästa JM blev han 4—5 och fyra i UASS' kl. 3. På den tiden var hans spelstyrka större än Bos, men under de senaste åren har Grafströms schackutveckling varit snabbare. Hösten 1954 vann Lennart UASS' kl. 3 och även Upsalas JM:s yngsta grupp. I UASS' kl. 2 delade han 2—4 platsen. Lennart deltar f. n. i Uppsala-mästerskapets andra semifinalgrupp, där han bl. a. besegrade fjolårets Upsalamästare Så Bylund (se partiet).

Till sitt spelsätt är Bo och Lennart ganska olika. Den förre spelar ofta mycket aggressivt och fantasifullt, medan den mycket lugnare Lennart är en god positionsspelare. Deras teorikännedom står på en högre nivå än de vuxna genomsnittsspelarnas.

Vi återger här några partier för att illustrera dessa pojkars spelsätt och spelstyrka. Kommentarerna är skrivna av dem själva.

ORTODOX DAMGAMBIT.

Spelat i Upsalamästerskapets semifinal 1956.

Vit: Bo Grafström. Svart: Alf Wik.

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 Sf6 4. Lg5 Sbd7 5. e3 c6 6. c×d5 e×d5 7. Ld3 Le7 8. Dc2 0—0 9. g4 (Hotar 10. L×f6 S×f6 11. g5 och 12. L×h7†) 9. —, h6 10. h4 S×g4 (Om 10. —, h×g5 så 11. h×g5 Se4 eller 11. —, S×g4 12. Lh7† Kh8 13. Lg8† och matt i nästa drag, men 12. f3 S×g5 13. Lh7† Kh8 14. Dh2! och vinner.) 11. L×e7 D×e7 12. 0—0—0 Sgf6 13. Sh3 c5 14. Sf4 Sb6 15. d×c5 D×c5 16. Thg1 Ld7 17. Kb1 Tfc8 18. Tg3 Kh8 19. Tdg1 Tg8 20. De2 (Mycket intressant är 20. Lg6!? På 20. —, f×g6 följer då följande vackra variant: 21. S×g6† Kh7 22. Sf8†† Kh8 23. Dh7†!! S×h7 24. Sg6 matt! Men svart kan på 20. Lg6 helt lugnt gardera f-bonden med 20. —, Le8 och samtidigt hota den vita löparen. Därför är 20. Lg6 en tempoförlust) 20. —, Sc4 21. Sh5 (På 21. Sh5 (På 21. S×d5 kan följa 21. —, Sa3†) 21. —, S×h5 22. D×h5 Db4 (På 22. —, Df8 följer 23. S×d5 med hot på springare c4 och samtidigt hotet Sf6 med kvalitetsvinst. På 22. —, Db6 följer 23. b3 med hotet 24. Tg6!) 23. L×c4 d×c4 (23. —, D×c4 24. D×f7) 24. T×g7 T×g7 25. D×h6† uppgivet. (Kommentarer av Bo Grafström).

SICILIANSKT.

Spelat i Upsalamästerskapets semifinal 1956.

Vit: Lennart Rohlin Svart: S. Bylund

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 g6 5. c4! (Obs! Hur många starka spelare gör här detta rätta drag? — A. H.) Lg7 6. Sb3 b6 7. Le2 d6 8. 0—0 Sf6 9. Sc3 (Vit var tvungen att vänta med utvecklingen av sin damspringare, tills svart stängt för sin löpare med Sf6 annars skulle vits bondeställning bli alltför svag efter byte på c3) 9. —, 0—0 10. f3 Lb7 11. Le3 Tc8 12. Sd4 (För att kunna spela b3 och sålunda gardera den hårt ansatta c-bonden) 12. —, Se5 13. b3 Sed7 14. Dd2 Te8 (För att kunna besvara Lh6 med Lh8) 15. Tad1 Sc5 16. Lh6 Lh8 17. Kh1 a6 18. Tfg1 La8 19. Dg5 Sfd7 20. De3 Sdf8 21. g4 Se6 22. Sdf5! Sfd7 23. h4 Tc5 24. h5 Se5 25. Tg2 b5 26 c×b5 S×g4

27. T×g4 T×c3 28. Dg1 (Hotar avslag jämte T-offer på g6) 28. —, Sf8 29. Lc4 (Fängslar f7 och förnyar hotet.) 29. —, T×f3 (Det fanns ingen bra parad.) 30. h×g6 (Hotar avdragsschack och matt på f7. Om svart slår på g6, offrar vit och framtvingar matt. Därför beslutar sig svart för att avskära förbindelsen mellan vits dam och torn.) 30. —, Th3† 31. Kg2 S×g6 (Tvunget.) 32. K×h3 d5 (Nu är det hela mest en fråga om hur båda parter skall klara den sedan länge besvärande tidsnöden.) 33. L×d5 L×d5 34. T×d5 Dc8 (Svartspelaren hade här skäl nog att ge upp partiet — A. H.) 35. Td3 a×b5 36. Dg3 b4 37. Sh4 Lc3 38. S×g6 h×g6 39. Kh4 Lf6† 40. Kh3 och svart överskred betänketiden.

(Kommentarer av L. Rohlin.)

Och vad sägs om kommentarerna av 13-åringarna? Utförliga och ej alls stormästerligt lakoniska! Låt oss nu slutligen komma till det partiet, som har alla utsikter att gå till Uppsala stads schackhistoria. Vi ger inga kommentarer utan låter partiet tala helt och hållet sitt eget språk. Och den som kan lyssna till det och förstå det, kommer att inse, att detta parti skulle kunnat hedra även en mästar- eller landslagsspelare.

SPANSKT PARTI.

Spelat den 12 mars 1956 i UM:s semifinal.

Vit: Sune Pettersson. Svart: Bo Grafström.

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. De2 (Obs! Sune Pettersson, som har tävlat i många korr.-SM och delat segern i SM 1952 med Folke Ekström har denna speöppning till favoritvapen). 5. —, b5 6. Lb3 Lc5 7. 0—0 0—0 8. c3 d6 9. d3 Le6 10. L×e6 f×e6 11. Le3 L×e3 12. D×e3 De8 13. Sbd2 h6 14. Tfd1 Se7 15. Sf1 Sg4 16. De1 Sg6 17. Se3 S×e3 18. D×e3 Sf4 19. d4 Dg6 20. Se1 e×d4 21. c×d4 d5 22. e5 Tf5 23. Td2 Taf8 24. Tc1 Tf7 25. h4? Dg4! 26. Th5 27. Dg3 Se2† 28. T×e2 DWe2 29. De4 30. Tc6 T×h4 31. T×e6 Tg4 32. Dh3 Tf3!! och vit gav upp.

ETT UPPSLAG I SCHACKPROPAGANDANS TJÄNST.

Det finns många sätt och utvägar att göra propaganda för schack, men vilket sätt man än väljer, står det faktum alltid klart att evenemanget måste hopkopplas med stora och kända namn, om man ska kunna ernå betydlig verkan och komma i kontakt med de många små själarna. Dessas blickar är ju så vackert riktade uppåt och kikar blott mot "själrnorna".

I anslutning till dessa vackra tankar har schackklubben Pjäsen här i Stockholm, en liten och föga beaktad men dock framåtsträvande klubb, djärvts lancera en idé, benämnd Pjäsens dag, då vi varje 4 mars till åminnelse av klubbens stiftande, firar ett schackevenemang.

På senaste år har det tagit form av en blixtturnering med inbjudna landslagsspelare. Denna idés utformning har visat sig vara god propaganda både för schacket i allmänhet och för klubben.

Den sistlidna 4 mars hade vi som inbjudna gäster Erik Lundin, Zandor Nilsson, Bertil Sundberg, Allan Werle, Manne Joffe och Sture Nyman. Detta förnäma och högst representativa blixtgäng hade att kämpa med sex av Pjäsens utvilda blixthajar. Vår Sven Östlund, som är i fullständig avsaknad av fint sätt och vördnad för de stora, sprängde den nobla sextetten, placerade sig som 4:e pristagare och distanserade alltså tre av de "stora grabbarna". Evenemanget, som tekniskt gick som ett välgjort och välsmort maskineri, blev ett angenämt schackminne för alla deltagarna och en heder och en glädje för Pjäsen. Resultaten för de 8 främsta blev:

1.	Erik Lundin	18	poäng
2.	Manne Joffe	17	—„—
3.	Zandor Nilsson	15½	—„—
4.	Sven Östlund	14½	—„—
5—6.	Sture Nyman och Bertil Sundberg	13	—„—
7—8.	Allan Werle och Gunnar Lönnqvist	12	—„—

Då idén slagit så väl ut, är det bara i sin ordning att Pjäsen som vängåva till varje klubb i vårt långa land erbjuder den att användas till schackets och klubbens förkovran, nytt och glädje.

Med vänligt framsträckt hand

K. F. Palin.

Dr S. G. Tartakower:

MARKANTA MOMENT I MIN SCHACKPRAXIS.

Ehuru i schack, enligt den officiella meningen, slumpen är fullkomligt utesluten och allt byggs på noggrann beräkning, finnes det även där underbara räddningar.

Det är alltså ofullständigt, då man hävdar, att schackkonsten är byggd på strategi och taktik. De tre huvudfaktorerna, av vilka kampens utgång beror är: Strategi, taktik och — slump!

Följande sammanställning ur min schackpraktik skall hjälpa läsaren att något närmare pröva slumpens hemlighetsfulla faktor.

Man kommer då att märka, att den mycket ofta beror på ojämnheten i vårt själstillstånd, med andra ord bristen på själslig jämnvikt.

I:a diagramställningen

uppstod efter 78:e draget av svart i ett parti Tartakower—Seiz, spelat i turneringen i Debreczen 1925.

Seiz

Tartakower

Man ser, att löparens eleganta värjduell skall avlösas av kungens råa knytnävskamp, där chanserna hos den verksammare posterade svarta kungen blir överväldigande. Det följde:

79. L×f7	L×b3	80. L×b3	K×b3
81. Kg4	K×a4	82. Kh5	Kb5

Saken ser nu ut att utveckla sig rent aritmetiskt, varvid man kan räkna ut på fingrarna, att vit behöver 6 drag för att få ny dam medan svart bara behöver 4. Min första tanke var därför: Uppgivet! Men sedan spelade jag beslutsamt för att bjuda motstånds till det yttersta:

83. K×h6

Ej 83. Kg6, a4 84. K×f6, a3 85. Ke7, a2 86. f6, a1D 87. f7, De1†! 88. Kd7, D×h4 89. f8D, Dd4† 90. Ke6, De4† 91. Kd7, Dc6† och svart framtvingar byte av den nybakade damen, varpå hans efterblivna fribonde på h6 vinner.

83. —	a4	84. Kg7!	a3
85. h5	a2	86. h6	a1D
87. h7	Da7†	88. Kg6	Db8
89. Kg7	Dc7†	90. Kg6	Dc8
91. Kg7	Dc7†		

Svart märker att om genast 91. — D×f5 92. h8D hans egen merbonde hindrar honom från att få dambyte. Därför försöker han komma åt sin sege motståndare på ett annat sätt.

92. Kg6	Dg3+	93. Kf7	Dh3
94. Kg7	Dg4†	95. Kf7	Dh5†
96. Kg7	Dg5†	97. Kf7	Dh6
98. Kg8	Dg5†	99. Kf7	D×f5

Då alltså inte heller vertikaloffensiven gav något försöker svart blott och bart damstrid:

100. h8D	Df7†	101. Kg6	

Naturligtvis ej 101. K×f6??, Dd4† och svart vinner.

101. —	Dg4†	102. Kf7	f5

Sista trumfkortet.

103. De5†	Kb4	104. Kf6!	f4
105. Dd4†!	Remi!		

Ty på 105. —, Kb5 (eller Kb3) följer utan fruktan 106. Ke5!, Dg7† 107. Ke4, Dg4 108. De5† jämte D×f4.

"Det finns ingen rättvisa", sade min motståndare.

"Det vore orättvist, om en sådan rättvisa existerade", genmälde jag.

II:a diagramställningen

uppstod i ett parti Yates—Tartakower, spelat i turneringen i Bad Homburg 1927. Svart vid draget.

Tartakower

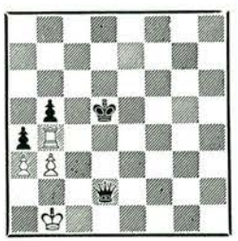

Yates

I detta exempel var jag förvisso den lidande parten, då jag störtade mig i följande sanktioner:

1. — Dd2×b4!??

I stället för detta allt för optimistiska avslag, borde svart ha genomfört ännu en avvaktande manöver, nämligen 1. — Dc3 2. T×b5† (eller 2. b×a, D×a3 3. T×b5†, Kc4 osv.), Kc6 3. b×a4, D×a3 4. Tb2, D×a4 med teoretisk vinstställning.

2. a×b4 a×b3 3. Kb2 Kc4
4. Ka3 b2

Naturligtvis ej 4. — Kc3 patt.

5. Ka2!!

Men ej 5. K×b2, K×b4 och svart i besittning av oppossion vinner direkt.

5. — b1D†

Eller 5. — Kc3 6. Kb1, K×b4 7. K×b2, Kc4 8. Kc2 och oppossionen säkrar remi för vit.

6. K×b1 K×b4 7. Kb2! Remi.

III:e diagramställning

uppstod i ett parti dr S. Bernstein—Tartakower, spelet i Paris år 1939. Svart vid draget.

Tartakower

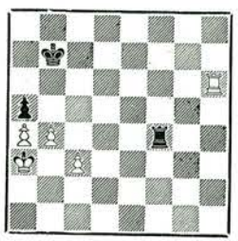

Bernstein

Trots de två minusbönderna fortsätter svart brottningskampen:

1. a×b4†

Efter 1. — Tf3 2. Kb2 skulle svart dock tvingas till detta avbyte.

2. c×b4 Tf3† 3. Kb2 Tf2†
4. Kc3 Tf3† 5. Kc4 Tf4†
6. Kc5 Tf5† 7. Kd6 Tf4
8. Th7†

Nu tycks vits seger vara nära, ty på 8. —, Kb8 följer 9. Kc5, Tf 5† 10. Kb6, Tf6† 11. Ka5, Tf5† 12. b5 osv.

8. — Kb6!

I stället alltså för att vika från en linje, ställer sig svarts kung modigt i vägen för motståndarens infanteri. Felaktigt vore likväl 8. — Ka6, på grund av 9. Kc5, Tf5† 10. Kc6, Tr6† 11. Ka7, Tf4 12. b5†, Ka5 13. b6 och vit vinner.

9. a5† Ka6

Nu är den svarta kungen "innästlad" av fiendens bönder.

10. Kc5

Eller 10. Th6, T×b4 11. Kc5†, K×a5 =. Vit väntar sig nu fortsättningen 10. — Tf5† 11. Kc4, Tf4† 12. Kb3, Tf3† 13. Ka4 osv. med vinsten säkrad, men det följde ett under:

10. — Tc4†

En "dual" till detta under vore 10. — T×b4 11. K×b4 patt.
11. K×c4 Patt.

IV:e diagramställningen

uppstod efter svarts 31:a drag i ett parti Tartakower—L. Steiner, turneringen i Lodz 1938.

L. Steiner

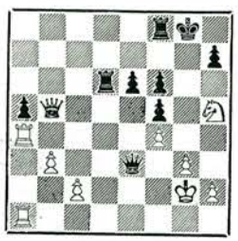

Tartakower

Svart har offrat pjäs tre drag tidigare för att tränga in i fiendens läger och tror sig nu stå på vinst på grund av hotet Td2†. Men det kommer annat:

32. S×f6†!!

Men ej 32. Tf1, Td2† 33. Kh3, T×c2 34. T×a5, Dd2 och svart vinner.

32. Kf7

(32. —, T×f6 33. Db8† och D×d6.)

33. Se4!

Den segrande poängen, som samtidigt garderar och angriper.

33. f×e4 34. Dh5†

Men nu har svarts dam ej trängt in i ställningen utan tvärtom.

34. Kg8 35. Dg5† Kf7
36. T×a5 Dd2† 37. Kh3

Här är vits kung i säkerhet.

37. — Td7 38. Dh6! Tg8
39. Tg5 Svart ger upp.

Ty efter 39. — T×g5 40. f×g5 är han ur stånd att klara upp dubbelhotet 41. Df6† och 41. D×h7; t. ex. 40. —, Df2 41. D×h7 etc.; respektive 40. —, Dd4 41. Tf1† osv.

V:e diagramställningen

härrör från ett parti Tartakower—Prokofiev, spelet i Paris, juli 1933. (Den blivande kompositören — 1891—1953 — ägde i schack mästarstyrka.)

Serge Prokofiev

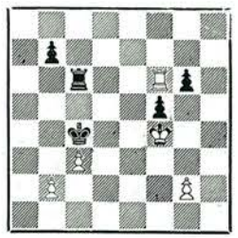

Tartakower

Vit — vid draget — har en skarpt poängte vinstväg till sitt förfogande:

1. T×c6 b×c6 2. Kg5 Kb3

Ännu ej c5 på grund av 3. b4.

3. K×g6 c5

Ett räddningsförsök, som nästan lyckas.

4. K×f5 K×b2

Om först 4. —, c4, så 5. Ke4, K×b2 6. Kd4 och vinner.

5. c4!!

Men ej genast 5. g4, K×c3 6. g5, Kd2 7. g6, c4 8. g7, c3 9. g8D, c2 10. Dd5†, Kc1! med remislut.

5. — Kb3 6. g4 K×c4
7. g5 Kd3 8. g6 c4
9. g7 c3 10. g8D c2
11. Dg5!

Den segerbringande slutpoängen, medan 11. Dg1, Kd2 osv. eller också 11. Dd5†, Kc3 12. De5†, Kd2 13. Dd4†, Kc1 14. Ke4, Kb1 15. Kd3, Kc1 blott förde till remi.

11. — Kc3

Sista förhoppningen.

12. Dc1 och svart gav upp.

VI:e *diagramställningen*

uppstod efter vits 28:e drag i ett parti Prins—Tartakower i turneringen i London 1946.

Tartakower

Prins

Trots ömsesidig stor tidsnöd hittade svart på en djävulsk fälla:

29. — Kh8?!
30. De4!??

Vit tror sig härmed framtvinga dambyte, för att sedan efter 30. —, D×e4 31. L×e4, Td1† 32. Tf1, T×f1† 33. T×f1, Le6 34. Lg2, Kg7 35. b3 stå överlägset. Nödvändigt var 30. T×f7, t. ex. 30. —, Th3 31. De4 (nu går det), Tg3† 32. Kh2, Th3† osv. med evig schack.

30. — Tg8!!

Svart kan tillåta sig att låta damen stå i slag, ty på 31. D×e3 följer snabb matt genom avdragsschacken 31. —, Lf3†.

31. Tf4

Eller 31. Dg2, Le6 och vinner

31. — Lf3† jämte matt genom 32. — Th1.

"Er seger gränsar till det otroliga", sade min motståndare.

"Schackliga underverk är baserade på sträng logik", svarade jag.

ÖSTERREICHISCHE SCHACHZEITUNG

Helår kr. 13:50

Utkommer varje månad. Beställes genom TfS

Partier

FRÅN TURNERINGEN I DRESDEN

Preuissiskt parti.

Ciocaltea.		Sefc.	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lc4	Sf6	4. Sg5	

Den temperamentsfulle rumänske mästaren väljer med förkärlek livliga öppningar. Han möter dock här en hård motståndare — vinnaren av det senaste tjeckiska mästerskapet (utan Filip och Pachman).

4. —	d5	5. e×d5	b5
6. Lf1			
6. —,	Sd4	7. c3	S×d5
8. c×d4	D×g5	9. L×b5†	Kd8
10. Df3			

Utfaller inte bra. Kanske 10. 0—0 vore problemets lösning?

10. —,	Lb7	11. Sc3	

Ställningen undandrar sig redan ett bedömmande av vits eventuella möjligheter.

11. —,	e×d4	12. Se2	Tb8
13. D×f7	Sf6	14. Dc4	Ld5
15. Dd3	c5	16. Lc4	D×g2
17. Tg1	L×c4	18. D×c4	Dd5
19. D×d5	S×d5		

Trots förenklingen står vit avgjort sämre.

20. d3	Kd7	21. Sg3	Te8†
22. Kd2	g6	23. b3	Lh6†
24. Kd1	Sc3†	25. Kc2	L×c1
26. Ta×c1	Thf8	27. Tgf1	Tf3
28. Kd2			

Ställning efter 27. —, Tf8—f3.

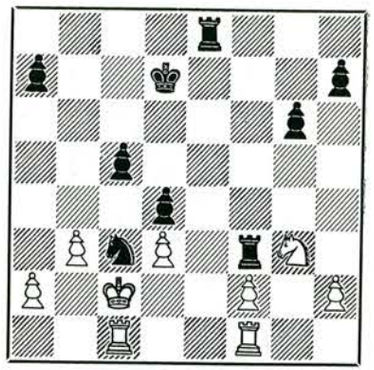

Vits ställning är totalt utsiktslös på alla drag.

29. —, T×f3! Uppgivet.

Kungsindiskt.

Sliwa.		Uhlman.	
1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. Sc3	Lg7	4. e4	d6
5. f3	e5	6. Sge2	0—0
7. Le3	Sbd7	8. Dd2	c6
9. 0—0—0	a6		

I sitt vinstparti mot Smyslov i särspelsmatchen (se TfS 1955 sid. 99) valde Geller avslag på d5, dock ett drag tidigare, före Sbd7 och 0—0—0. Svarts metod i detta parti är för tidsödande — han får ingen andrum inför vits snabba anstormning på kungsflygeln.

10. d5	c5	11. g4	b5
12. Sg3	Sb6	13. h4	Sfd7
14. h5	Te8		

Tydligen tvunget för att i det kritiska ögonblicket kunna spela springaren till f8. Men det kommer andra kritiska situationer. Först går en bonde förlorad.

15. c×b5	Sf8	16. Lh6	a×b5
17. L×b5	Ld7		

Ställning efter 17. —, Lc8—d7.

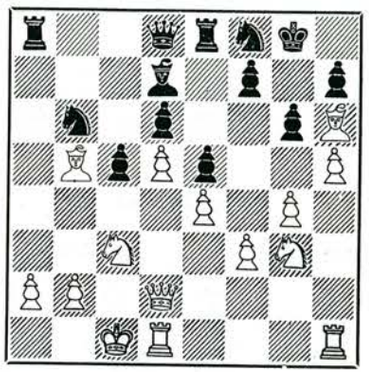

18. Sf5!

Ett sådant drag (som ofta förekommer i Spanskt parti) är i regel avgörande: om svart tvingas slå springaren med bonden, får vit vinnande angrepp på g-linjen.

18. —,	L×b5	19. L×g7	Ld7
20. Dh6	L×f5		
21. g×f5	Sbd7	22. Tdg1	De7
23. h×g6	f×g6	24. f×g6	h×g6
25. T×g6!	S×g6	26. Dh7†	Kf7
27. Lh6†			

Snabbare matt (4 drag) genom 27. L×e5†, nu matt i sex drag.

27. —,	Kf6	28. Lg5†	K×g5
29. Tg1†	Uppg.		

Kungsindiskt.

Cholmov.		B. Andersen.	
1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. Sc3	Lg7	4. e4	d6
5. f3	0—0	6. Lg5	c5
7. d5	h6	8. Le3	e5
9. Dd2	Kh7	10. g4	Se8
11. Ld3	a6	12. Sge2	Ld7
13. a3			

Efter detta enkla drag behärskar vit läget på båda flyglarna. Hur har svart egentligen tänkt sig framtiden för springaren på b8? I "vanliga" fall utvecklas ju denna över a6 till c7 och först sedan följer a6 och b7—b5.

13. —,	Dc8	14. Sg3	b5
15. De2	b×c4	16. L×c4	Sc7
17. 0—0			

Här visar sig kort rockad lika starkt som det mera vanliga (se nästa parti) lång rockad.

17. —,	De8	18. b4	c×b4
19. a×b4	f5		

Det blir motståndaren som utnyttjar de härmed öppnade linjerna. Men vad skall svart göra (med en springare på b8).

20. g×f5	g×f5	21. e×f5	De7
22. Ld3	Kh8	23. Dd2	Dh4
24. Kh1	Lc8		

Naturligtvis är svarts läge hopplöst; löparen söker sig nu till b7, där den dock blott kan begrunda sin vanmakt.

25. Tg1	Lb7	26. f6!	D×f6
27. Le4	Se8	28. Sh5	Dh4
29. S×g7	S×g7	30. L×h6	Tg8
31. Tg4	Uppg.		

Slutställning.

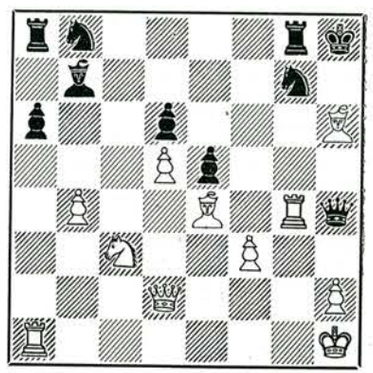

Springaren på b8 vågade sig aldrig ut i stridsvimlet! Men torn och springare i förgåva kan man verkligen inte lämna åt en rysk storspelare.

Sicilianskt.

Sefc.		**B. Andersen.**	
1. e4	c5	2. Sf3	d6
3. d4	Sf6	4. Sc3	c×d4
5. S×d4	a6	6. Lg5	e6
7. Df3	Le7	8. 0—0—0	Da5

Damen riktar ett hot mot löparen på g5 och intar först därefter den naturliga platsen på c7. Denna manöver har vi sett tidigare, men effekten är oklar. Det låg mycket närmare till hands för den unge dansken Börje Andersen att inrikta sig på att följa det strålande exempelet av den unge danske Bent Larsens spel i 8:e matchpartiet mot Olafsson — se detta! Alltså 8. —, Dc7 o. s. v.

9. h4	Sbd7	10. Sb3	Dc7
11. Le2	Se5		

Man kan just inte utläsa annat av detta drag än att vits dam drivs till ett bättre fält och att springaren på e5 sedan drivs till ett sämre. . . Grunden till att partiet inte blir långvarigt är redan utstakad.

12. Dg3	b5	13. f4	Sc4
14. e5!	d×e5	15. f×e5	0—0

Ej D e1. S×e5 för 16. Lf4 med vinstställning för vit; t. ex. 15. —, S×e5 16. Lf4, Sfd7 17. D×g7, Lf6 18. T×d7! Men även på textdraget, liksom på andra försök, har vit forcerad vinst.

16. Lf4	Se8	17. Se4	Lb7
18. Sf6†	L×f6	19. e×f6	e5
20. Lh6	e4		

21. f×g7! Dppg.

Ställning efter 20. —, e5—e4

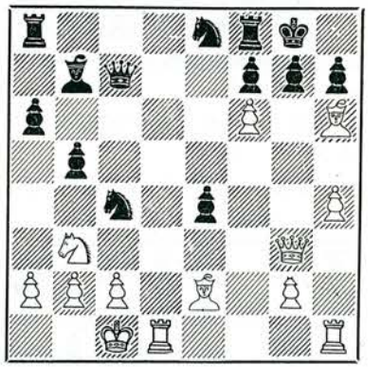

Kungsindiskt.

Pachman.		**Padewski.**	
1. c4	g6	2. Cc3	Lg7
3. d4	Sf6	4. e4	d6
5. Sf3	0—0	6. Le2	e5
7. 0—0	Sc6	8. d5	Se7
9. Se1	Sd7	10. Sd3	f5
11. Ld2	Sf6	12. f3	f4

Alltså än en gång det berömda svarta stormangreppet — var god tag plats, föreställningen börjar!

13. c5	g5	14. Tc1	Sg6
15. Sb5			

Ingen tempoförlust, eftersom springaren vill till c4.

15. —,	a6	16. Sa3	g4
17. Le1	g3		

Angreppet kan föras både med och utan bondeoffer, här alltså med.

18. h×g3	Sh5	19. g×f4	e×f4
20. Lc3	L×c3	21. T×c3	Sg3
22. Te1	Dh4	23. c×d6	Dh1†

Svart följer konsekvent sin plan, medan vit, som inte har något annat att göra, konsumerar bönder och nödtorftigt garderar de utsatta punkterna.

24. Kf2 Dh2

Ställning efter 26. Te1—g1.

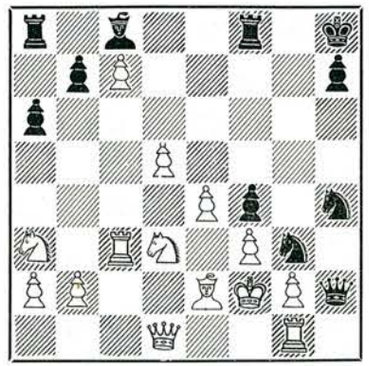

Efter 24. —, Dh4 blev det kanske remi (25. Kg1, Dh1), och det vill svart inte ha.

25. d×c7	Sh4	26. Tg1
26. —,	Lh3	

Man skulle tycka att 26. —, S×e4† vore starkare, ty springaren kan ju inte gärna slås för f4—f3. Den intresserade har här verkligen något att roa sig med på lediga stunder!

27. Se1 Sh1†

Nu går inte S×e4. Svart följer fortfarande sin ritning.

28. T×h1 Dg3† 29. Kf1 S×g2

Tornvinsten 29. —, L×g2† vore värdelös.

30. T×h3 Se3†

Hela partiet är ett ganska fantastiskt äventyr!

31. T×e3	D×h3†	32. Kg1	f×e3
33. Sg2	Dg3	34. De1	D×c7
35. Sc4	Dg7		

Nu går det inte längre att dölja faktum — vit klarade sitt skinn och vann! Det anade man inte. Att han inte blev matt! Ännu följde: 36. Dc3, D×c3 37. b×c3, Tac8 38. e5, T×f3 39. L×f3, L×f3, T×c4 40. d6. Upps.

Padewski, som gav Pachman denna hårda fight, hör hemma i Bulgarien, där han vunnit årets mästerskap.

FRÅN MATCHEN OM NORDENMÄSTERSKAPET.

Grünefelds försvar.

Sjätte matchpartiet.

F. Olofsson.		**B. Larsen.**	
1. c4	Sf6	2. Sc3	d5
3. c×d5	S×d5	4. g3	g6
5. Lg2	S×c3	6. b×c3	Lg7
7. Tb1	c6	8. Sf3	0—0
9. 0—0	Sd7	10. Dc2	Da5
11. c4	Sc5	12. d3	Da4

En god befrielsemanöer, vit kan inte gärna undvika dambyte.

13. D×a4	S×a4	14. La3	Te8
15. Tfc1	Tb8	16. Tc2	Ld7
17. Kf1	b6	18. Sd2	Tbc8
19. Sb3	c5	20. Sd2	Tc7
21. Lc1	a6	22. a3	b5
23. Tb3	h6	24. h4	Tb8
25. Sf3	T7c8	26. Lf4	Tb6
27. c×b5	a×b5	28. Le5	b4
29. a×b4	T×b4		

Här vore 29. —, c×b4 inte ofarligt för vit.

30. T×b4	c×b4	31. T×c8†	L×c8
32. L×g7	K×g7	33. Ke1	b3
34. Kd2	b2	35. Kc2	Sc3
36. K×b2	S×e2?	36. K×b2	S×e2?

Ett svårt förbiseende, 36. —, Sd1† och S×f2 ger klar remiställning.

37. Lf1 S×g3 38. f×g3 och vit vann.

HOLLÄNDSKT PARTI.

Sjunde matchpartiet.

B. Larsen.		**F. Olofsson.**	
1. Sf3	f5	2. g3	Sf6
3. Lg2	e6	4. 0—0	Le7
5. c4	0—0	6. d4	d6
7. Sc3	De8	8. b3	a5
9. Lb2	Sa6	10. a3	

10. Te1 som förberedelse till e2—e4.

10. —,	Ld7	11. Se1	c6
12. Sd3	Ld8	13. e4	

Nu är detta drag inte längre lika bra, svart får genast motspel.

13. —, e5 14. d×e5 d×e5
15. De2 f4 16. g×f4 e×f4
17. S×f4.

Ett farligt bonderov. Men vit stod redan otillfredsställande.

17. —, Sc5 18. Tad1 Lc7
19. b4 a×b4 20. a×b4 L×f4
21. b×c5 Lg4 22. f3 Dh5!
23. Lh1 D×c5† 24. Kg2

Ställning efter 24. Kg1—g2. 24. —,

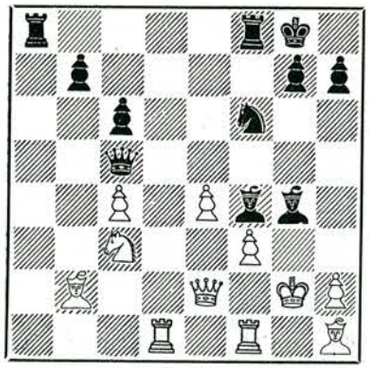

Lh3†! Uppdraget.

Detta parti spelade dansken påfallande svagt och blev ett tacksamt offer för islänningens välkända kombinationsförmåga. Poängställningen är nu utjämnad inför det sista partiet. Trots att dansken där har svart hemför han en glänsande seger och vinner matchen.

SICILIANSKT.

Åttonde matchpartiet.

F. Olafsson.		B. Larsen.	
1. e4	c5	2. Sf3	d6
3. d4	S×d4	4. S×d4	Sf6
5. Sc3	a6	6. Lg5	e6
7. Df3	Le7	8. 0—0—0	Dc7
9. Tg1			

Har hittills gällt som ett ganska farligt drag för svart, men i detta parti får det motsatt effekt — farligt för vit!

9. —, Sc6 10. g4 Se5
11. De2 b5 12. f4 b4!

Här har svart helt andra förutsättningar än i partiet Sefc — B. Andersen, för att ta en aktuell jämförelse.

13. Sb1

13. f×e5, d×e5 vore inte bättre.

13. — Sed7 14. Lh4 Lb7
15. Lg2 Sc5 16. Sd2 Tc8
17. Kb1 Sa4 18. S2b3 h6
19. Le1 Sc5 20. Sd2 Sfd7
21. h4 g6

Förberedelse till e6—e5. Svart står nu mycket starkt.

22. g5 e5 23. f×e5 d×e5
24. S4f3 Se6 25. Tc1 Sf4
26. Df1 Lc6 27. c4 b×c3
28. T×c3

Ställning efter 28. Tc1×c3.

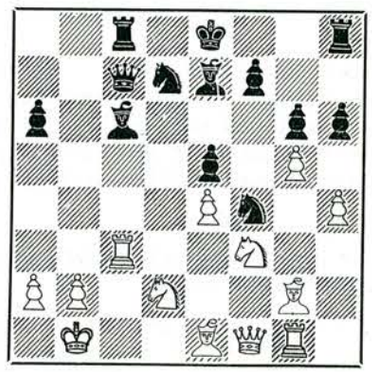

28. —, Lb5! 29. T×c7 T×c7!

Svart återtar damen och får ett vunnet slutspel.

30. Lg3 L×f1 32. L×f1 h×g5
32. h×g5 Lc5 33. S×e5 L×g1
34. L×f4 Lh2 35. L×h2 T×h2
36. Sef3 Th1 37. a3 Sc5
38. Ka2 T×f1

Radikalt.

39. S×f1 S×e4 40. Se3 Tc5

Uppgivet.

Ett betydelsefullt bidrag till spelöppningsteorin. Särskilt glädjande för "Sicilianska partiets vänner"! Slutligen en liten rättelse till första partiet, sidan 22 i förra numret. Det står 74. Dd3, skall vara Ld3.

SPANSKT PARTI.

Ciocattea.		Cholmov.	
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	Le7	6. De2	b5
7. Lb3	0—0	8. d3	d6
9. c3	Sa5	10. Lc2	c5
11. Td1	Dc7	12. Sbd2	Sd7
13. Sf1	Sb6	14. Sg3	Sc6
15. h3	Le6	16. Sh2	d5

En "vetenskaplig" ställning — båda parter arbetar systematiskt, vit på kungsflygeln och svart i centrum och på damflygeln.

17. Sg4 d4 18. Sf5 Sd7
19. Lb3 Sf6 20. Lg5

Ger svart tillfälle att med tre avbyten lätta trycket, vilket han genast utnyttjar.

20. — L×f5 21. e×f5 S×g4
22. D×g4 L×g5 23. D×g5 Dd6
24. Te1 d×c3 25. b×c3 Tad8
26. Te3 Df6 27. Dh5 b4
28. c×b4 c×b4 29. Tae1 Sd4
30. T×e5 S×b3 31. a×b3 T×d3
32. De2! T×b3?

Efter 32. —, T3d8 vore chanserna lika och ett remislut troligast. Hur farligt det var att slå bonden visar sig strax.

33. Te8 g6 34. Dc4!

Ställning efter 34. De2—c4.

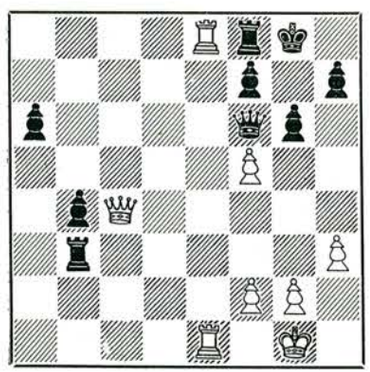

Plötsligt visar det sig att svart inte kan försvara fältet f8 utan damförlust, det hotar närmast Dc5.

34. —, Dc3 35. Dh4! Dc5

Eller 35. — T×e8 36. T×e8† Kg7 37. f6† D×f6 38. Tg8†.

36. Dd8 g×f5

Resignation.

37. T×f8† D×f8 38. Te8 D×e8
39. D×e8† Kg7 40. Da4 Tb1†
41. Kh2 b3 42. D×a6 Uppg.

KUNGSINDISKT.

Averbach.		Fuchs.	
1. c4	g6	2. Sc3	Lg7
3. d4	Sf6	4. e4	d6
5. Le2	0—0	6. Lg5	c5
7. d5	a6	8. a4	e6
9. Dd2	Da5	10. Ta3!	

Stoppar motspelet b7—b5, men inte nog därmed, tornet får också en huvuduppgift i ett oväntat snabbt uppdykande kungsangrepp.

10. — e×d5 11. e×d5 Sbd7
12. Sf3 Sb6

Försvårar läget. Bättre 12. —, Te8 jämte Sf8.

13. 0—0 Lg4 14. Df4 L×f3
15. D×f3 Sfd7

Nu borde 15. —, Sbd7 ha skett.

16. Se4 Sc8 17. Dh3 Dc7
18. Dh4 Te8 19. Th3 h5
20. Sg3

Härmed är det klart för ett offer på h5, vilket blir förintande på grund av svarts illa organiserade försvar.

20. —, Sf8 21. L×h5!

(Se diagram!)

En ovanlig och mycket intressant ställning, där den starka koncentrationen av stridskrafter möjliggör ett perfekt samspel.

Ställning efter 21. Le2×h5.

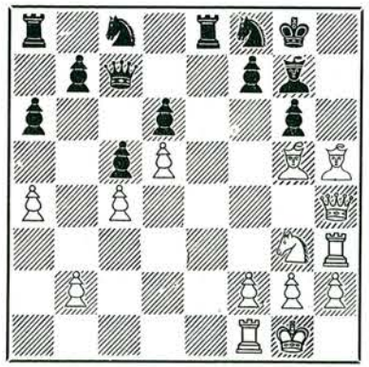

21. —, L×b2

Svart kan naturligtvis inte rida ut stormen. Han ville inte genast slå löparen, men känner sig tvingad till det i nästa drag.

22. Sf5! g×h5

På 22. —, g×f5 avgör även 23. Lf6.

23. Lf6 Sg6 24. Dg5 Sce7
25. Sh6† Kf8 26. L×b2 Uppg.

NIMZOINDISKT.

Uhlman.		Averbach.	
1. d4	Sf4	2. c4	e6
3. Sc3	Lb4	4. e3	0—0
5. Se2	d5	6. a3	Le7
7. c×d5	e×d5	8. Sg3	c5
9. d×c5	L×c5	10. Ld3	Sc6
11. 0—0	Le6	12. Sce2	Ld6
13. Sd4	S×d4	14. e×d4	Te8
15. Sf5	L×f5	16. L×f5	

Att man inte skall överskatta löparet klargjorde redan Spielmann för länge sedan; här har vi nu ett par löpare som går ett oblitt öde tillmötes.

16. —,	Db6	17. b3	g6
18. Lh3	Se4	19. Dd3	Le7
20. g3	Lf6	21. Le3	Te7
22. Tac1	Tae8	23. Tfd1	Dd6
24. Lg2	h5	25. Db5	a6
26. Da5	h4	27. g4	

Det hotade dubbelt slag på g3. 27. Lf4, De6 hjälper inte upp det hela, och även 27. L×e4, T×e4 är mycket otillfredsställande för vit. Därför det riskabla textdraget.

27. —,	Lg5	28. L×g5	S×g5
29. h3	Te2	30. Tf1	

Ställning efter 30. Td1—f1.

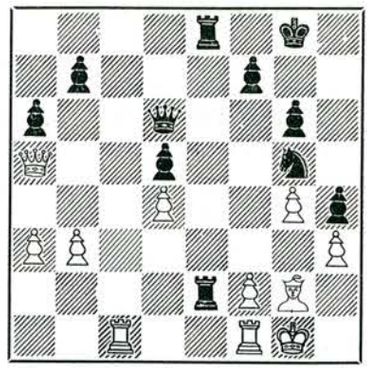

30. —Te8e3!!

Partiet är spelat i tionde ronden söndagen den 11 mars. Vi vill särskilt betona svarts söndagsspel! Vit slår tornet och förlorar, återstår 31. Tc3, varpå kunde följa: 31. —, b6! 32. T×e3!, T×e3! 33. Dd2, T×h3: 34. f4, Se4! 35. L×e4, Tg3†! 36. Lg2, h4 och svart vinner sitt söndagsspel. Partifortsättningen talar för sig själv, och efterspelaren har bara att avnjuta skådespelet.

31. f×e3 T×g2†!

Ensam springare (vinner) mot två torn!

32. K×g2	Dg3†	33. Kh1	D×h3†
34. Kg1	D×e3†	35. Kh1	Dh3†
36. Kg1	Dg3†	37. Kh1	Sf3
38. Dd8†	Kg7	39. T×f3	D×f3†
40. Kh2	Df4†	41. Kg2	D×g4†!

Vit gav upp. Tornet på c1 går slutligen förlorat. Svart bör ha räknat ett dussin drag framåt i sin kombination, men det kanske inte var så svårt. På en söndag.

I följande parti, som spelades i andra ronden, mötte Sterner den tjeckiske schackprofessorn och stormästaren Pachman. Denne anlade partiet ensidigt på kungsangrepp. Sterner presterade ett starkt försvar, samtidigt som han tog initiativet på damflygeln. Svensken stod bättre — också Pachman ansåg det — då han plötsligt och omotiverat skiftade front och så var det hänt. Men se själv!

FRANSKT PARTI.

Pachman.		Sterner.	
1. e4	e6	2. d3	

Fasligt vad man måtte blivit rädd för franskt. Se Sterners parti mot Uhlman.

2.—	d5	3. Sd2	Sf6
4. Sgf3	Le7	5. g3	c5
6. Lg2	Sc6	7. 0—0	0—0
8. De2	Dc7	9. c3	b6

Partiet har fått karaktär av kungsindiskt i förhand.

10. e5	Sd7	11. Te1	La6
12. Sf1	Tac8	13. Lf4	b5!

I rätta ögonblicket tar svart initiativet på damflygeln.

14. h4	c4	15. d4	b4
16. h5	Tb8	17. Sf1h2	Da5
18. Dc2	Tfc8	19. Sg4	Tb7
20. Sg5	Sf8	21. h6	g6
22. Lh3	Sb8	23. Sf6†	L×f6
24. e×f6	Tc6	25. Sf3	Tcb6
26. Te2	b×c3	27. b×c3	Sbd7

(Se diagram!)

Efter att på mönstergillt sätt förenat försvar med angrepp gör Sterner här ett taktiskt missgrepp. Starkare och aggressivare var 28. —, Tb2.

29. Sg5	Lb5	30. Dc1	Le8
31. De3	Sh5		

Sedan svart i 28:e draget försummat sin chans, har hans ställning plötsligt blivit kritisk. Bl. a. gör

Ställning efter 28. Tae1.

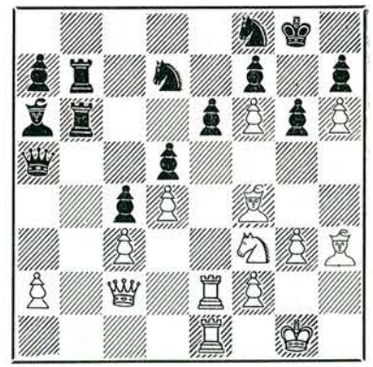

svagheten på de mörka fälten sig gällande. Sterner själv förser det spelade draget med ett frågetecken, men frågan är om det finns något tillfredsställande.

32. Df3	S×f4	33. D×f4	f5

Tvunget, då det hotade 34. Df6. På 33. —, Sd7 hade 34. S×e6 varit avgörande.

34. S×e6	S×e6	37. Lg2	Ld8
36. T×e6	La4		

och svart gav samtidigt upp. Det följer naturligtvis Td6.

(Anm. av B. Hörberg.)

FRANSKT PARTI.

Sterner.		Uhlmann.	
1. e4	e6	2. d4	d5
3. Sc3	Lb4	4. Ld3	

En ovanlig men gott spelbar variant.

4. —	c5	5. e×d5	D×d5
6. Ld2!			

Vit offrar bonde och får som kompensation ett stort utvecklingsförsprång.

6. —	L×c3	7. L×c3	c×d4
8. L×d4	D×g2	9. Df3	D×f3
10. S×f3	f6	11. Tg1	Kf7
12. 0—0—0	Sh6	13. Sd2	Sc6

14. Lc5	Sf5	15. Sc4	g5
16. Le4	Tb8	17. Sd6†	S×d6
18. T×d6	Te5	19. Tdd1	Sg6
20. Tg3	Tf4	21. Tb3	e5
22. L×a7	Ta8	23. Ta3	f5
24. L×b7	L×b7	25. Td7†	Kg6
26. T×b7	Thd8	27. b4	Tac8
28. Lc5	Se2†	29. Kb2	Td2

Ställning efter 29. — Td2.

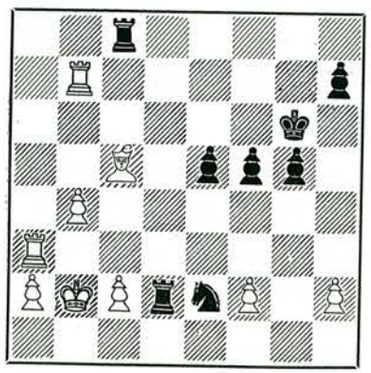

30. Ta6†

Sterner har hittills spelat mycket bra, men nu börjar nerverna spöka. Som han själv anmärker var 30. Td3 betydligt starkare än textdraget. Vits damflygelbönder ilar i blixttempo till dam, medan svarts bondehär endast med möda kan röra sig.

30. — Kh5 31. h3

Bättre var 31. T×h7†, Kg4 32. Ta3 med starka hot.

31. — Th8 32. Lf8

Hotar visserligen matt, men som Sterner själv anmäler var 32. b5 det logiska draget.

32. —	g4	33. Lh6	f4
34. h×g4	K×g4	35. Ta3	Tc8
36. Tg7†	Kf5	37. Tg5†	Ke4
38. f3†	Kd5	39. Ta5†	Kd6
40. Ta6†	Kd5		

Här blev partiet avbrutet och togs remis utan spel. Med 40. Ta5†, Kd6 41. Tc5 hade Sterner utan risk kunnat göra vinstförsök. Svart hade behövt spela bra för att få remi.

(Anm. av B. Hörberg.)

KUNGSINDISKT PARTI.

Mühlberg.		Awerbach.	
1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. Sf3	Lg7	4. g3	0—0
5. Lg2	d6	6. 0—0	Sc6
7. Sc3	a6	8. h3	Tb8

Svarts senste i Kungsindiskt. Variantens upphovsman är Panno, som haft framgång med densamma.

9. Le3

I tredje matchpartiet mellan B. Larsen och Olofsson drog Larsen 9. e4. Fortsättningen blev 9. —, b5. 10. e5, Se8. 11. De2, Sa5 12. c5, b4. 13. Se4, d5. Sed2 med bra spel för vit, som också vann partiet.

9. —	b5	10. Sd2	Ld7
11. c×b5	a×b5	12. a3	e5
13. d×e5	S×e5	14. f4	Sc4
15. S×c4	b×c4	16. Dd2	d5

17. a4?

Svart står bra, men att han endast behöver fem drag ytterligare, för att tvinga vit ge upp är icke så lätt att se. Svarts svaga 17:e drag har nog stor skuld till det. Bättre 17. —, Lc5, ty nu förhindrar svart detta drag.

17. — De7 18. a5 c5!

Tvingar vit att slå på d5, varpå det emellertid genast exploderar.

19. L×d5 T×b2!

Ställning efter 19. — T×b2.

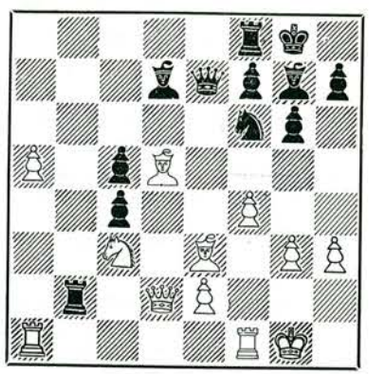

Vackert, om än närliggande. På 20. Dc1 följer Tc2.

20. D×b2 D×e3† 21. Kh2 S×d5
22. S×d5 De6

En flott miniatyr!

(Anm. av B. Hörberg.)

KUNGSINDISKT PARTI.

Y. Awerbach.		B. Andersen.	
1. d4	Sf6	2. c4	g6
3. Sc3	Lg7	4. e4	d6
5. Le2	0—0	6. Lg5	

Återigen denna variant, som tidskriftens läsare vid det här laget bör känna ganska väl.

6. — c5 7. d5 Da5
8. Ld2!

Betydligt starkare än det närliggande 8. Dd2. Poängen med textdraget är att tornet på a1 blir garderat och för svart blir det svårt att genomföra b5, som hans damdrag syftar till.

8. — a6 9. a4 Dc7
10. Sf3 e5 11. h3!

Förhindrar — 11. Lg4, som skulle göra svarts spel betydligt lättare.

11. — Sh5 12. g3 f5
13. Sh4 Sf6 14. e×f5 g×f5
15. g4!

Starkt spelat! Om 15. f4, så 16. g5 och vit har fria händer. Sam svart spelar öppnas ej linjen och där faller också avgörandet.

15. — Se4 16. S×f5 L×f5
17. g×f5 S×d2 18. D×d2 T×f5
19. Se4 Tf4 20. Sg5 De7
21. Se6 Tf6 22. Ta3!

Ingen rockad! Den vita kungen står säkert där den står.

22. — Lh6 23. Tg3† Kh8
24. Dd3 Sd7 25. Thg1 Df7
26. Tg3g2 Tb8 27. De4 Te8
28. Dh4 De7 29. Lh5 Tc8
30. Dg4

Svart ger upp, då matthotet på g8 ej kan pareras utan stora materiella förluster.

Slutställning.

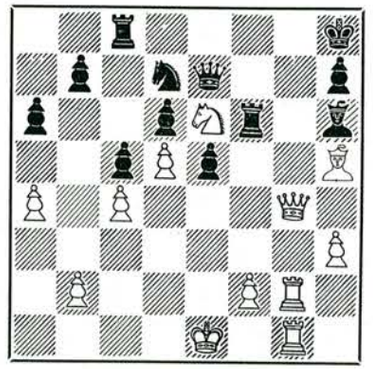

(Anm. av B. Hörberg.)

KUNGSINDISKT.

Från särspelet om Sovjetmästerskapet.

Det sista och avgörande partiet.

Tajmanov.		Spasskij.	
1. Sf3	Sf6	2. g3	g6
3. Lg2	Lg7	4. 0—0	0—0

Nog är det ett rätt märkligt tidens tecken att en stor procent av våra dagars spelare (här avses ej endast storspelare) väljer detta "utgångsläge" i sina partier. Det skulle vara givande att veta vad den myndige dr Tarrasch haft att andraga i saken, men han stötte väl aldrig på fenomenet.

5. d4 d6 6. b3 a6
7. Lb2 b5

Man bör ha i minnet, att ställningen i turneringen "förbjuder" Spasskij att sikta på förenklat spel, medan hans motståndare blir slutsegrare på remi.

8.	Sbd2	Lb7	9.	Te1	Sbd7
10.	e4	e5	11.	d×e5	Sg4
12.	Sf1	Sc5	13.	Se3	S×e5
14.	S×e5	L×e5	15.	Dc1!	h5

Riktat mot hotet Sg4.

16.	L×e5	d×e5	17.	Td1	De7
18.	Sd5	L×d5	19.	e×d5	Dd6
20.	a3	f5	21.	Tb1	e4

Det gäller alltså för svart att med alla medel undgå remi.

22.	b4	Sd7	23.	c4	b×c4
24.	D×c4	Se5	25.	Dc5	Df6(?)

I "normala" fall vore det positionellt riktiga att med 25. —, Td8 blockera vits d-bonde.

26.	d6!	c6	27.	d7	Sd3

Utsiktslöst vore 27. —, Sf7 28. Tbc1; nu återigen blir problemen praktiskt olösliga för svart efter det följande kvalitetsoffret.

(Se diagram!)

28.	T×d3!	e×d3	29.	L×c6	Tad8
30.	Td1	h4	31.	g×h4	D×h4
32.	T×d3	f4	33.	Dc4†	Kg7
34.	Dc3†	Tf6			

Som lätt synes kunde kungen inte flyttas, varför svart hade att välja mellan detta och Df6.

35.	Lg2	f3			

Otillräckligt som allt annat.

36.	L×f3	Df4	37.	Dc5	Kh6

Ställning efter 27. —, Se5—d3.

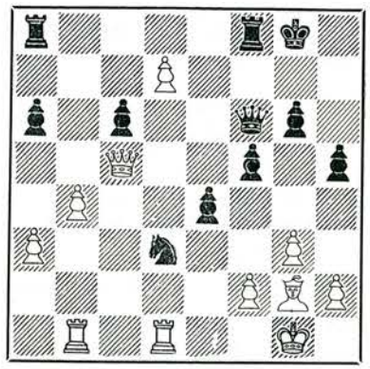

38.	Lg2	Tf5	39.	Th3†	Kg7
40.	Dc3†	De5	41.	Dd2	

Här anger Flohr 41. Lc6 som enklast, då de olika slutspelsvändningarna är förlorade för svart. Partiet blir avbrutet efter nästa drag. Svart gör hårt motstånd.

41.	—	Tf4	42.	Te3	Da1†
43.	Te1	Df6	44.	Lh3	Dg5†
45.	Kh1	Df6	46.	Tc7†	D×e7
47.	D×f4	Tf8	48.	Dd2	Dh4
49.	De3	Df6	50.	Lg4	Tb8
51.	h3	Tb6	52.	Dc5	Td6
53.	a4				

Äntligen sätter sig denna bonde i rörelse och då kommer slutet fort.

53.	—	Td2	54.	a5	Td4
55.	Kg2	Kf7	56.	b5	a×b5
57.	a6	Uppgivet.			

Richter: HOHE SCHULE DER SCHACH-TAKTIK

(tyska språket)

Det är en vacker bok i blått band med guldtryck och 220 sidor. Den innehåller 623 korta partier och 665 diagram. Kvantiteten svarar mot kvaliteten. Tolv år har det tagit författaren att sammanställa materialet. I sitt eget intresse bör varje schackvän försäkra sig om denna lika lärorika som underhållande bok.

Priset — kr. 12: 50 — är förvånansvärt lågt.

ETT BRILJANT FÖRLORAT PARTI I HÖGKLASS.

I senaste tävlingen om stockholmsmästerskapet utspelades följande korta drama:

	Björn Häggqvist		**K. F. Palin**	
	M. P.		Pjäsen	
1.	d4	d5	2. c4	e6
3.	Sf3	b6	4. c×d5	e×d5
5.	Sc3	Lb7	6. Da4†	Dd7
7.	Db3	Sf6	8. e4	S×e4
9.	Lb5	c6	10. Se5	Df5
11.	D×d5	Lb4	12. S×c6	??

Vit hoppas och tror tydligen att svart ska slå den "oskyddade" damen, då vit med mycket överlägsen ställning skulle fått ett lättvunnet slutspel. En lika optimistisk som våghalsig spekulation. Svart, som inte alltid är så dum som motståndaren tror, rynkar på näsan åt det förföriska fruntimret och ger i stället vit en hjärtstöt som definitivt beseglar hans öde.

12.	—	L×c3†!	

Varpå vit med en suck över sin krossade vackra dröm sakta framviskar:

Uppgivet.

PÄHLMANS JULTÄVLING.

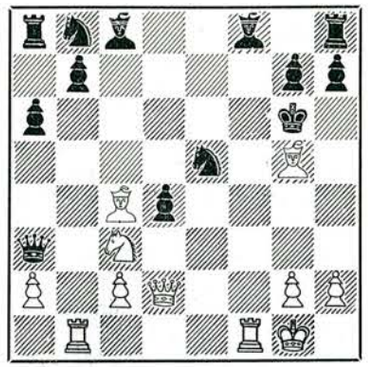

Diagramställningen var utgångsläget för Påhlmans julmattnätspristävling. De insända lösningarna bjuder på mer eller mindre exankta analyser. Att vit måste ta kungen till hjälp är ganska oväntat, men så här ser ett par av lösningarna ut: 1. Ld3†, S×d3 2. D×d3†, K×g5 3. h4†, K×h4 4. Tf4†, Kh5 5. Df3†, Kh6 6. Kf2!, g6 7. Tf7 åtföljt av Th1. Det vimlar av bivarianter till nästan varje drag och det skulle föra för långt att ta med dem här. Svart blir dock ordentligt matt och detta har bevisats. Pristagare: Joel Appelros, Malmö, Ragnar Carlsson, Varberg, och Ragnar Nilsson, Kalmar. Påhlman hälsar och tackar.

KONGRESS OCH SM I BORÅS.

Sveriges schackförbunds 34:e ordinarie kongress hålles i Borås måndagen den 9 juli. Förhandlingarna äger rum i Parkhallen, Folkets hus, med början kl. 10.

Turneringarna spelas på samma plats. I landslagsklassen börjar spelet tisdagen den 10 juli kl. 9.00. I övriga klasser börjar spelet den 9 juli kl. 16.00.

Anmälan om deltagande i turneringarna skall jämte fastställd avgift kr. 20: — insändas till vederbörande distriktsförbund senast den 24 maj.

WIENERVALSER.

Om läsaren ännu inte har bestämt målet för sin semesterresa har jag ett förslag. Johann Strauss, Artur Schnitzler, Karl Schlechter — det är väl namn som lockar? Vi gör en tripp till Wien! Jag ska vara ciceron, och jag lovar att ni kommer att känna er ganska kloka och kunniga åtminstone till en början, innan beskrivningen har blivit fullständig. Ni kommer möjligen att känna er klokare efteråt, men kanske tvärtom.

Innan vi ger oss av ska vi med Svenonius konstatera, att efter 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0—0 Lc5 6. S×e5 S×e4 kan vit vinna en bonde med 7. S×f7 K×f7 8. Dh5† g6 9. Dd5† Kg7 10. D×e4 men råkar i svårigheter efter 10. — d5.

Men liksom det kan göra en viss skillnad i ortodox damgambit ifall dragen h6 och Lh4 inte har skett, så kan detta i något större utsträckning gälla i spanskt parti beträffande dragen a6 och La4. Här har vi ett sådant fall.

Efater 1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Sf6 4. 0—0 Lc5 5. S×e5 S×e4 6. S×f7 brukar öppningsexperterna avdöma ställningen till remi, ty de anser att svart inom kort tvingar till sig evig schack om han spelar 6. — Dh4. Men frågan är om inte svart ska kunna spänna bågen lite högre och dra 6. — K×f7. Han har det därpå inte lika bra förspänt som i ovannämnda Svenonius-variant, ty efter 7. Dh5† g6 8. Dd5† Kg7 9. D×e4 d5 kan vit spela 10. Da4, men här börjar det roliga: 10. — Tf8 11. L×c6 b×c6 12. D×c6 De7.

Vit drar. Remi?

Se diagram! En anslående syn, eller hur? Vi befinner oss i Wien och är åskådare till ett parti *Schüch—Poschauko* vid lagmatch år 1949. Om vit nu slår tornet på a8 så vinner svart på inte mindre än tre sätt: med T×f2, med L×f2† 14. Kh1 De2 och med De2 14. d4 T×f2. Bättre lyckas inte försöket 13. D×d5, ty det följer T×f2 14. d4 T×f1† 15. K×f1 La6† 16. c4 Tf8†.

Och likväl — vit, den outvecklade, vann med ett rejält utvecklingsdrag, bättre sent än aldrig: 13. d4! L×d4 14. Ld2 T×f2 15. T×f2 De2 16. Df6† L×f6 17. T×e2.

Efter att ha tagit del av dessa övertygande varianter kan läsaren lägga sig på soffan och meditera över schackspelets skönhet och inneboende logik. Det gjorde kanske Poschauko också, han stackarn som förlorade detta näpna parti. Men han somnade inte. Han tände flitens lampa i sin kammare och lierade sig med envishetens misskända genius. Han kom till märkliga slutsatser — men han behöll dem visligen för sig själv i avvaktan på att det skulle dyka upp nån figur som han skulle kunna tillämpa sin teori på.

Han väntade inte förgäves, och därför får nu läsaren inte ligga på soffan längre utan måste följa med till Wien igen och se hur det gick i partiet *Drakl—Poschauko* hösten 1954 i turneringen om Österrikemästerskapet. Diagramställningen återuppstod livs levande, men nu blev det andra bullar, äkta wienerbröd: 13. d4! besvarades med T×f2! 14. Lh6† K×h6 15. Sd2 T×d2 16. c3 De3† 17. Kh1 Dg5 18. Tg1 Ld6 och vit gav upp.

Och nu är den stora frågan: var detta tvingande? Man måste väl utgå ifrån att Poschauko, som för övrigt är specialist på Cordel-försvaret och är en av Österrikes allra bästa spelare, själv var övertygad om rättfärdigheten i sin sak när han ånyo tillät en variant som han tidigare hade förlorat. Det behöver inte betyda att han ansåg svarts spel vunnet, kanske taxerade han det till "minst remi". Och klart är ju att 14. D×c5 eller 14. d×c5 hade besvarats med T×f1† 15. K×f1 La6†. Mindre klart är det kanske hur det går efter 14. K×f2 — även på det draget har svart med säkerhet remi, men inte mer skulle jag tro, om 14. — Dh4† besvaras med 15. Ke2! och vit därpå vandrar den smala vägen i alla varianter. 15. Kg1 duger däremot ej för L×d4† 16. Kh1 Le5, varpå inte ens offret Lf4 kan blidka de svarte.*) Huruvida 14. K×f2 kan segerrikt besvaras med 14. — L×d4† är i skrivande stund en öppen fråga.

De här sista reflexionerna är analystips åt läsaren. Vill ni slippa besväret att tänka så får ni göra er besväret med en tredje tripp till Wien och fråga Poschauko. Han vet nog (och han måtte även veta något om 12. d4).

Börje Norén.

INGE JOHANSSON MALMÖMÄSTARE FÖR 10:E GÄNGEN.

Inge Johansson och Erik Mossborn kom lika i årets turnering om Malmömästerskapet, medan Kjell Santesson blev tredje pristagare. Inge Johansson vann sedan särspelet mot Mossborn med 1½—½ och blev därmed för tionde gången Malmömästare — ett resultat som nog i och för sig betyder svenskt rekord.

*) Påhlman mumlar här någonting om 16 Lf4, L×f4 17. Dc3† och g3. Red:s anm.

LAGET TILL MOSKVA.

Frågan om uttagning av de svenska spelarna till olympiaden i Moskva är fortfarande under debatt. Det lär ha utväxlats "påskbrev" och även pingstbrev kan förväntas. Därefter bör vi ha fått ett verkligt starkt lag på brevpapperen. Nu är det dock bestämt att en uttagningsturnering skall anordnas under juni. Men hur många lagplatser som då står "på spel" har Centralstyrelsen inte fastställt, och det är en vital fråga för deltagarna i uttagningsturneringen. Även SM i Borås skall ju i viss mån vara uttagningstävling. Det hela är något invecklat; en del spelare kan ha tid att vara med i Borås men inte i juni och tvärtom. En spelare kan misslyckas i juniturneringen man ta revansch genom att bli Sverigemästare i juli och därmed slå ut en av dem som "lyckades" i juni. Det kanske blir midsommarbrev också . . .

Sovjet Schack

läser Ni mest och bäst om i

NYHETER FRÅN SOVJETUNIONEN

rikt illustrerad veckotidskrift

Ni kan få den regelbundet, om Ni bara sänder Ert namn och adress till

NYHETER FRÅN SOVJETUNIONEN
Birger Jarlsgatan 110
STOCKHOLM Va.

Studier

Bidrag och lösningar sändes till A. HILDEBRAND, Postfack 176, Uppsala 1.

655. Lad. Prokes,
Tjeckoslovakien.
Original.

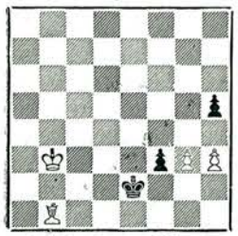

4+3=7. Vinst.

656. S. Clausén.
Stockholm.
Original.

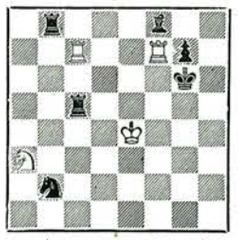

4+6=10. Remi.

657. J. H. Marwitz.
Holland.
Original.

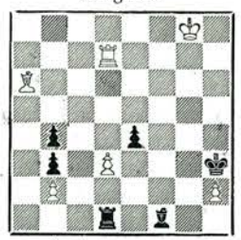

6+6=12. Remi.

658. A. Herberg,
Tyskland.
Original.

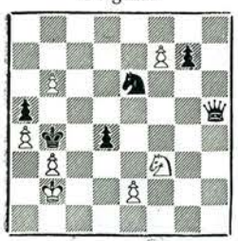

7+6=13. Vinst.

659. A. Åkerblom,
Avesta.
Original.

6+6=12. Vinst.

660. H. Holm,
Sandviken.
5:te H. O. Springarens julturn. 1955-56.

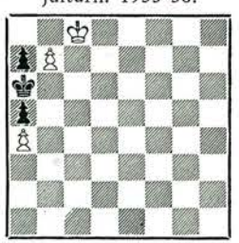

3+3=6. Vinst.

TRE STUDIER AV ALLAN WERLE.

661.
Suomen Shakki 1946.

5+5=10. Remi.

662.
British Chess Magazine 1946.

5+5=10. Remi.

663.
Tidn. Folket 1949.

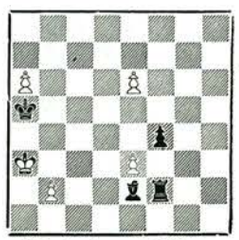

5+4=9. Vinst.

TILL VÅRA ORIGINALSTUDIER.

Den lilla anspråkslösa 655, som inleder studieavd. originalbidrag är kanske att "koka soppa på en spik", men det gäller i så fall att hitta "spiken". Med den fina 656 gör en av våra främsta studiekomponister sin "come back" efter ett längre uppehåll. Den holländska 657 utmynnar i en teoretisk remiställning, medan 658 ger belägg för att fria fribönder ibland kan vara farligare än en fri dam. Åkerbloms 659 är en opublicerad sak av äldre datum. Den berättar oss sagan om kungens sjumilastövlar. 650 är inget original utan en liten studie som inspirerats av en olöslig rysk komposition.

KOMPONISTPORTRÄTT (I).

ALLAN WERLE

Numera, då schackspelet kommit i sitt s. a. s. "vetenskapliga" skede, är det ganska sällan, att man träffar på en all-round schackbegåvning, som samtidigt är en framstående spelare och dito studie- eller problemkomponist. En sådan är emellertid Tf5' förre studierd. stockholmaren Allan Werle.

Enligt egen utsago föddes Allan i Göteborg anno 1908. Till yrket är han målare (men ej konstnär — som han själv påpekar). Icke desto mindre har han en stark konstnärlig ådra, som kommer fullt till sin rätt i hans älsklingshobby — studiekompositionen. Det var 1927 som W. började ägna sig åt konstschack och publicerade sitt första problem. Tio år senare kom så hans förstfödda studie och sedan dess har hans intresse allt mera fångats av studiekomponerandets tjusning. I allt har Werle författat och publicerat ca. 300 problem och 50 studier. Men även som tävlingsspelare har W. nått landets elitklass och tillhör sedan 1952 landslaget. Hans främsta prestation här är ett andrapris vid SM i Hälsingborg 1954. Fantasifulla kombinationer och finmejslad slutspelsteknik utmärker Werles spelsätt. På det analytiska området är han en av vårt lands främsta. Snabba och exakta analyser — det må gälla partiställningar eller studier — och en ovanlig god blick för positionens dolda möjligheter hör til W:s specialbegåvning.

Som människa och vän är Allan själv en mindre vanlig kombination. Rakryggad, självkritisk, objektiv, med fint sinne för humor och en sällsynt intellektuell skärpa skiljer han sig koordinalt från den gängse självbelåtet—egocentriska schackspelartypen.

Trots att Werle kom upp i landslaget redan vid mogen ålder, finns det all anledning att tro, att han skall lyckas hålla sin position där längre än många av hans yngre landslagskollegor. Detta tack vare sina sundare levnadsvanor (W. är bl. a. nykterist och anser med rätta, att starkdrycker endast avtrubbar tankeskärpan) och en ovanlig kombination av andlig och kroppslig spänst. Ännu för inte så många år sedan var han aktiv idrottsman med gång som specialgren. Han gick mycket på den tiden och gör det fortfarande. Till hans bästa prestationer hör 7:e placeringen på 5 mil vid SM i Göteborg 1944 (tiden: 5.04,12) och en 11:e plats på 2,5 mil vid SM 1945 (tiden: 2.13,41). I övrigt är hans rekordtider på 1 mil — 48,36 och på 15 km. — 1.15,20. I yngre år har han även försökt sig på långdistanslöpning — alltså en alltigenom snabbfotad herre. Denna kroppsliga vitalitet har kanske bidragit till, att det även finns flykt och fart över hans fantasi och tankeförmåga.

Som studiekomponist är Werle en av vårt lands främsta. Hans studier är inte alltid stort och modernt upplagda, men i stället är de alltid fantasifulla och njutbara med tonvikt på idéns originalitet. Därför är även hans minsta opus i regel fullgoda konstverk. Eller vad sägs t. ex. om följande?

LÖSNINGSTÄVLINGEN.

Originalstudierna, som publiceras i detta och kommande häften, ingår i vår kombinerade lösningstävling för problem och studier. Vill ni utöka Ert poängantal i problemavd. lösningstävling, så kan Ni göra det genom att till studiered. insända *rätta* studielösningar. Det blir 5 poäng för varje rätt löst studie. När vi väl kollat lösningarna, meddelas resultatet vår problemkollega och Ni krediteras extrapoäng allt efter förtjänst. Lösningarna torde insändas senast en månad efter häftets utgivning. Studierna 655—660 liksom förra häftets 645 och 646 ingår i lösningstävlingen.

Motto: Mens sana in corpore sano.

ALLAN WERLE.

664. A. Werle, Folket 1951. Vit: Kg1, Lg8, Bb3, g6, h7 =5; Svart: Kb2, La1, Sc3, Sh8, Bb4 =5. (Vinst.) 1. g7 Ka3 2. g×h8L!! (Obs.! Ej 2. g×h8D? för Sa2!! 3. D×a1 patt!) Se 2+ 3. Kf2 L×h8 4. K×e2 och vit vinner.

Låt oss nu titta på de mera komplicerade 661—63 i detta häfte.

661. En trevlig sak med en pattvariant och en teoretisk remiställning: 1. d6 Tc8 2. Sc6†!! T×c6 3. d7 Td6† 4. Kc5 Td1 5. d8D†! (Ej 5. d8T? för b6†! och sv. vinner.) T×d8 patt. På 2. —, b×c6 följer 3. Kc5! Ka4 4. d7 Td8 5. K×c6 Kb4 6. c5! T×7! (Om 6. —, Tg8? så 7. Kd6! osv.) 7. K×d7 K×c5 8. Kc7! med remislut.

662. 1. b7 Sa6! 2. K×a6 Ta1† 3. Kb6 3. Kb6 Tb1! 4. b8D Kc2† 5. Kc7 T×b8 6. K×b8 Kd3 7. Sg1! Ke3 8. Sh3 Kf3 9. Kc7 Kg3 10. Kd6 K×h3 11. Ke6! (11. Ke5? Kg4! och tv. vinner.) Kg4 12. Ke5! och vinner. I sjunde draget duger ej 7. Sg3? Ke3 8. Sh5 Kf7 9. Kc7 Kg4 10. Sf6 K×f4 11. S×h7 Ke4 12. Kd7 f4 13. Sg5 Kf6 14. h7 Kg7 remi. Studier ger två olika teoretiska ställningar — den ena vinst den andra remi.

663. Studien behandlar en s. k. logisk idé. Själva Nowotny-temat i studien är välkänt. Vad som är originellt, är det unika faktum, att det är en bonde som är offerpjäsen. Förförelsen 1. e7? strandar på Tf3 o. s. v. Därför: 1. a7! Lf3 2. e7 Te2 (Nu har alltså det goda försvaret Tf3 ersatts med det sämre försvaret Te2. Omställningen av de svarta pjäserna i skenspel och lösning innebär ett genomförande av Dresdenidén.) 3. e4! Te3+ 4. Kb2! och vit vinner.

EN STUDIE MED KOMMENTARER.

665. Allan Werle,

3:e omn. Tijdschrift v. d. KNSB 1948

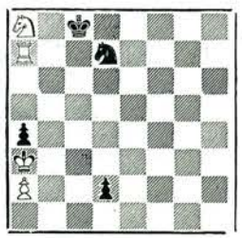

4+4=8. Remi.

Studien 665 är ett av författarens mest komplicerade och tidsenliga alster. Låt oss titta på den lite närmare. Som vi ser finns det bara ett sätt att hejda svarts farliga fribonde:

1. Ta7—c7+ Kc8—d8

Genom detta framtvinagnde drag tycks svart ha "klarat krisen" och ställt vit inför en hopplös uppgift. Emellertid hittar "vitspelaren" ett mycket vackert dubbeloffer:

2. Sa8—b6! Sd7×b6

Även antagandet av T-offret med 2. —, K×c7 för endast till remi efter: 3. Sd5+ Kd6 4. Sc3! (4. Se3? förlorar som det inte är svårt att öevrtyga sig om.) 4. —, Ke5 5. Kb2 Kd4 6. Kc2 Ke3 7. Sb1 remi. Efter textdraget har svarts springare garderat sin a4-bonde och tillåter därmed vit en ny parad som bygger på en pattvändinng.

3. Tc7—c2! — —

Lockar svart i fällan, t. ex. 3. —, d1D 4. Td2+! D×d2 patt. "Ja, då har väl vit lyckats med sitt uppsåt" resonerar man, men så är ännu ej fallet, ty även svarts "grå celler" är i full aktion och han hittar följande lustiga—listiga fortsättning, som blåser "pattfaran över." Den till synes starka paraden 3. —, Sc4+! strandar på det ännu starkare 4. T×c4 d1D 5. Td4+! D×d4 och återigen är vit pattsatt!

3. — — d2—d1T!!

Nu ligger svart en hel pjäs över, men . . .

4. Tc2—c6 Td1—b1
5. Td1—d6+ Kd8—c7

Obs! vit står nu patt och det "vilda" vita tornet ger sig ut på kungsjakt utan att kunna slås.

6. Td6—c6+ Kc7—b7
7. Tc6—c7+ Kb7—a6
8. Tc7—a7+ Ka6—b5

Kurragömmaleken fortsätter:

9. Ta7—a5+ Kb5—c4
10. Ta5—c5+ Kc4—d4!

Den svarta kungen har efter en lång vandring nått sina drömmars mål. På fortsatta T-schackar på c4 eller d5 ingriper den svarta springaren och upplöser samtidigt vits pattställning. Men . . .

11. Tc5—b5!!

och spelet är remi, ty antingen blir vit patt efter T×T eller förlorar svart sin materiella övervikt.

Denna studie, med sina vackra förförelser och aktivt och fyndigt svart motspel, är av mycket modernt snitt! Vi tror att prisdomaren inte till fullo begripit dess djup, ty som en utmärkt representant för den nutida studiekonsten borde detta alster gott och väl försvarat sin plats bland de främsta pristagarna i denna turnering.

Problem

Bidrag och lösningar till BROR LARSSON, Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm Va.

10535. P. A. Koetsheid,
Sassenheim.

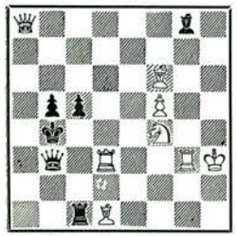

Matt i 2 drag.

10536. Matti Myllynemi,
Otaniemi.

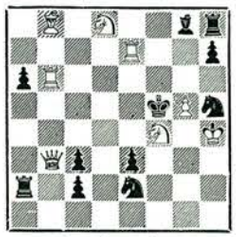

Matt i 2 drag.

10537. E. Petite,
Oviedo.

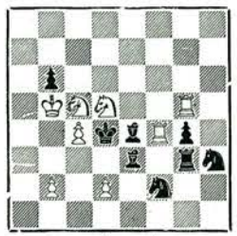

Matt i 2 drag.

10538. Stig Svennerstedt,
Hedemora.

Matt i 2 drag.

10539. Tore Andersson,
Tyringe.

Matt i 3 drag.

10540. H. och P. le Grand,
Winschonten.

Matt i 3 drag.

10541. Arthur Hemmingsson,
Gåxsjö.

Matt i 3 drag.

10542. Yngve Rimbert,
Bromma.

Matt i 3 drag.

10543. Werner Speckmann,
Hamm.

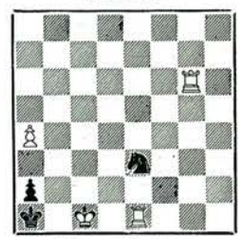

Matt i 5 drag.

Vi hade tänkt nöja oss med nio originalproblem denna gång, eftersom lagret är nästan slut, men i sista sekund fick vi ett par trevliga saker till, som vi hoppas lösarna kommer att uppskatta. Vart har de svenska tvådragsförfattarna tagit vägen?

10544. Juan Carlos Morra,

Córdoba.

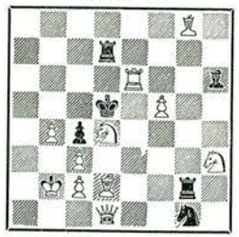

Matt i 2 drag.

10535. E. Peterson,

Skutskär.

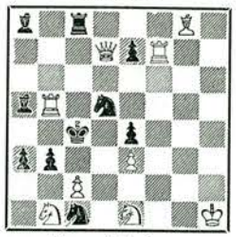

Matt i 2 drag.

10546. Woldemar Hoffman,

Edsviken.

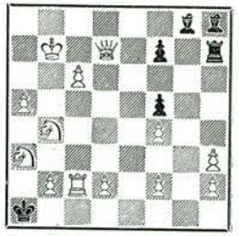

Matt i 3 drag.

Lösningsfrist en månad.

LÖSNINGAR TILL PROBLEMEN 10506—20, 10531—32, HÄFTE I 1956.

10506 (Beszczynski). Förspel 1. —, f×g5 2. Tgf8. Försök 1. Sf3?, Sh3 (Sfe4) 2. Sh4 (Le6) men 1. —, g×f3 2.? Lösn. 1. Sf7, Sh5 (Sge4) 2. Sh6 (Le6). Paraden mot förförelsen — slag — är litet grov, i övrigt gör problemet ett gott intryck. *10507 (Fröberg).* 1. Td1 ej 1. 0—0—0 för Dh6! Trevlig förförelse. Uppgiften sändes som julhälsning till flera problemspalter och är ej original i TfS. *10508 (Hermanson).* Förspel 1. —, Tf5 (Kf5) 2. Sc5 (D×g4). Försök 1. S×c4?, Tf5 (Tf4) 2. Sd2 (D×d3) men 1. —, Kf5! Försök 1. S×d3?, Tf5 (Tf4, Kf5) 2. D×e1 (D×f4) men 1. —, Sd5: Lösn. 1. S×c6, Tf5 (Tf4, Kf5) 2. Td4 (S×e7, Sd4). Åter ett av Hermansons eleganta och formfulländade verk, som det är en njutning att lösa och studera. *10509 (Morra).* 1. Sfe1. Hyggligt variantnät. *10510 (Myllyniemi).* Förförelser 1. Kc5 (Kc6, Kc7)?, T×h6 (T×g5, T×h4)! Lösn. 1. Kb7 med tre hot Ld4, Dd8, Db6 som framkomma entydiga efter T×h6, T×g5 och T×h4. God konstruktion. *10511 (le Palatinois).* 1. Dc4 som var avsett, strandar på Sf3. Däremot går 1. La2, vilket förf. inte avsett. *10512 (Stocchi).* Förspel 1. —, Sc2 (Sf3) 2. Lc6 (Lf7). Försök 1. Se6, Sc2 (Sf3) 2. S×c7 (Sf4) men 1. —, Tf6 2.? Lösn. 1. Sc6, Sc2 (Sf3) 2. Tb5 (Dg8). Ser onekligen mycket enkelt och lätt ut, men vittnar om författarens enastående konstruktiva skicklighet. *10513 (Wester).* 1. Lf5. Men inte Le4 (Lg6) för Dh3! En rätt svårfunnen fälla. *10514 (Willemsens).* 1. Df5 med många och välkända matter. 1. De6? är en bra förförelse som strandar på 1. —, Tg5. *10515 (Zilahi).* 1. Se5. Självfängslingarna på e3 utgör huvudinnehållet. *10516 (Andersson).* 1. Ta7, Lc7 (Tc7, Sc7, T×c5, L×a7) 2. Te3 (Dh2, Df4, Td7, Dh2). 2. De3 kommer som dual efter Lc7 (Sc7, L×a7), varför problemet tarvar omarbetning. *10517 (Jörgensen).* Förspel 1. —, T×e3 (L×e3, T×S, c5) 2. Sb7 (Sf5, Sb7, Lb7). Lösn. 1. Tb7 (hot 2. Tb5 3. Lb7), T×e3 (L×e3, c5, T×S) 2. Sf2 (Sb5, Sc3, Sc4). En stort anlagd uppgift med flera svårfunna varianter och skickligt sammanfogat spel. *10518 (Larsson).* 1. Da6 (hot 2. Dc4 3. D×d4), d×c3 (Ke3, d5, d2, L×g4, S×h3) 2. Dc4 (Dc4, e×d6 e.p, Lh7, Db7, Lh7). Tyvärr klickar det i sista varianten, som inte leder till matt. Alla som papekat olösligehten erhåller flitpoäng. *10519 (Mikan).* 1. Sc6 med tre modellmatter men enklare 1. Da2 och matt i nästa drag. *10520 (Herberg).* 1. Lh7, Le4 2. Lg6! L×g6 3. Sf3, Kf5 4. Tf4. Onekligen en liten rar miniatyr, visserligen bara en variant, men den är full av överraskningar. *10474 (Hultberg).* Korrekturet. 1. Td7?, K×b5! 1. Lc7?, K×b4! Lösn. 1. f6 (2.f7), f2 (Sf2) 2. Lc7 (Td7). Logiskt problem med dualundvikning. Säkert en sällsynthet. *10531 (Åkerblom).* Svart är vid draget. Fyra olika matter är inte dåligt med det lilla materialet. *10532 (Larsson).* 1. D×b6. Båda mattställningarna är fullt symmetriska, den ena diagonalt den andra ortogonalt.

3:e omn.: Nr 10348 av B. Ingre (Ka1. Dh5. Te5, h4. Lb2, h1. Sf1, f5. Bb5, d2. — Kc2. Da5. Lc5, c6. Sb4. Ba2, a6, b3, c4, e3. e4).

Fullt upp med underhållande varianter vittnar om författarens uppfinningsrikedom. Det är dock givetvis en svaghet att för varje matt används en särskild pjäs, som inte utnyttjas i övriga varianter.

Lidingö i mars 1956.

Fr. Lindgren.
Domare.

Vi tackar domaren för väl förrättat värv och gratulerar pristagarna.

Spärrfrist tre månader.

LÖSARLISTA, HÄFTE I, 1956.

R. Ahlmark II 12+38=50, T. Andersson II 218+45=263, Ä. Andersson II 272+38=310, A. Bergdahl 147+19=166, Å. Ericson 312+28=340, E. Ericsson 389+18=407, G. Faleby II 104+32=136, B. Hellström 30, C. I. Holm II 160+27=187, B. Jändel II 89+39=128, E. Karlsson II232+28=260, I. Larsson 124+30=154, L. Larsson (L-m) IV 491+33=524, L. Larsson (N-e) 112+15=127, Fr. Lindgren II 102+19=121, E. Lundin 459+17=476, E. Mörk 339+34=373, A. Nilsson III 204+31=235, M. Nordström II 123+32=155, O. E. Olsson 498+10=508, E. Petersen 36, P. O. Ringvall 418+38=456, H. Svensson 397+22=419, E. Wennick 326+27=353, A. E. Wester 455+15=470.

Bäste lösare med god mariginal var denna gång *Tore Andersson, Tyringe,* 45 poäng. *B. Jändel* kom tvåa med 39 p. och bra resultat noterades även av *R. Ahlmark, Å. Andersson* och *P. O. Ringvall* samtliga 38 p. samt *E. Petersen* med 36 p.

I förra lösarlistan fick T. Andersson 2 p. för litet, vilket nu rättas till. Lösarlistan avslutad 15/3.

Till de 500 poängen gratulerar vi *Lennart Larsson, Lerum,* som nu fullbordat klättringen för femte gången. Ett strålande bevis på energi och uthållighet. *O. E. Olsson* går i mål för första gången och bägge pristagarna önskas god fortsättning i den hårda kampen.

FRÅN PROBLEMVÄRLDEN.

Dr Horacio L. Musante är väl, sedan Ellerman slutat komponera, Argentinas mest framstående tvådragskompositör. I TfS:s årstävling 1955 erhöll han 2. pris och här visas ännu ett problem av honom, vilket även en finsmakare måste uppskatta.

10547. Horacio L. Musante,

Buenos Aires.

(Original).

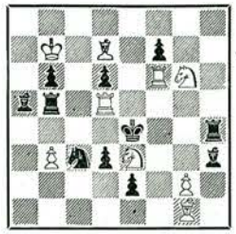

A) Matt i 2 drag.
B) Do med Bd6 på c7.

Förspel 1. —, Tg4 (Lg4) 2. Lf5 (Tf4). Försök 1. Sg4 (2 Td4), T×d5 (S×d5) 2. Tf4 (Lf5). Försöket strandar på 1. —, Tb4 2.? Förspelet och försöksspelet visar Rukhlistemat. Lösning 1. Sc4 (2. Td4), T×d5 (S×d5) 2. Sd2 (S×d6). Lösningen visar mattförändring i förhållande till försöksspelet.

När Bd6 flyttats till c7 har vi först försöket 1. Sf1?, som strandar på f×g6 och vidare 1. Sc4?, som inte går för S×d5. Lösningen är denna gång 1. Sg4), T×d5 (S×d5) 2. Tf4 (Lf5). Bivarianter 1. —, Tb4 (K×d5) 2. Te5 (Lc6).

Onekligen flott samspel mellan pjäserna.

DURBAR.

Ett problem i vilket vit gör alla sina drag ev. med undantag av mattdraget med sin kung kallas "Durbar". En rätt gammal men i alla fall trevlig behandling av temat visas i nr 10548, som dessutom är ett exempel på s. k. etappbaning.

10548. J. Kohtz och C. Kockelkorn.

Palamède 1865.

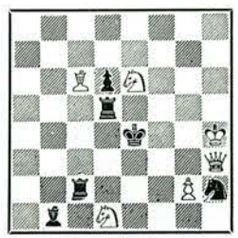

Matt i 5 drag.

Svart kan endast flytta Lb1, ty annars följer matt i ett drag och därför blir lösningen 1. Kh5 2. Kh6 3. Kh7 4. Kh8 5. Dh7.

Hur man kan få fram ett stort komplex av denna idé ser vi i nr 10549, som kan uppvisa hela sex durbarvarianter.

10549. W. J. Wood.
Daily Telegraph 1915.

Matt i 3 drag.

Säga vad man vill, lösningen är klumpig, men det är konsekvens i galenskapen. 1. K×d3, hot 2. Kd4 och 2. Kf2, Ta1 (Sg6, f×e5, g×h3, a×b4, Sc3) 2. Kd4 (Kf2, Ke4, Kf3, Ke2, Kd3). Som man finner utför K även mattdragen. Detta problem är antagligen rekordet på området.

ETT SVÅRLÖST PROBLEM.

I "Schach-Echo" presenterades förra året en problemist, som torde vara rätt okänd här i landet, Walter Horwitz, Linz-Urfahr (Österrike). Han har gjort ungefär 400 problem, men märkligt nog endast deltagit i turneringar fyra gånger. Hans favoritområde är komplicerade idéer och läsarna får nog vara tacksamma att de slipper knäcka följande nöt, som är ett av författarens favoritproblem.

10550. W. Horwitz.
Welt am Montag 1951.

Matt i 5 drag.

1. Th8!! (hotar 2. Ld6, T×d6 3. Tc8, Sc7, Tc6 5. T×c6), svart spelar förstås T×h8 och då följer 2. Kg4, Td8 3. S×d4, K×d4 4. De3, K×e3 5. Lg1. Det blev faktiskt en modellmatt som avslutning. Svårighet räknas numera knappast som en förtjänst i och för sig, men det är alltid roligt att se, vad en skicklig författare kan åstadkomma.

DRAGPLIKTSLITTERATUR.

Tivadar Kardos och Gabriel Authier: 125 Problèmes et quelques autres. En samling dragpliktstvådragare illustrerande denna problemarts olika möjligheter. Enligt förf. är verket avsett som en uppslagsbok, som ska visa komponister, huruvida en idé redan är gjord korrekt i dragpliktsform eller ej. Hela skenspelet och fullständig lösning är genomgående angiven omedelbart vid sidan av resp. problem, vilket underlättar läsningen. Problemurvalet, från en samling på 3.000 uppgifter av detta slag, är förnämligt och hela häftet 48 sidor starkt gör ett alltigenom trevligt intryck. Samlingen, som vi gärna rekommenderar, kan erhållas från La Libraire Guisle, 13 rue Saint Jacques, Paris 5e och kostar 350 frs (ca kr. 5:25). Vi illustrerar innehållet med ett problem av vardera författaren och ett av en känd dansk problemist.

10551. G. Authier.
Omn. F. Lazard mem.
L'Echiquier de Paris
1950.

Matt i 2 drag.

10552. T. Kardos.
2. pris.
Ungersk turn. 1948-49.

Matt i 2 drag.

10553. W. Jörgensen.
1. pris.
Arb. Skak 1950.

Matt i 2 drag.

Skenspel 1. —, e×d5 (f4) 2. T×d5 (D×f4). Lösn. 1. Dg6, e×d5 (f4) 2. Sd7 (d4). De bägge formerna av Somofftemat med mattförändringar.

Skenspel 1. —, f3 (c×d5, Sg —, Sc) 2. L×e3 (c×d5, Se4, Sb3). Lösn. 1. T×e3 hot 2. T—, f×e3, (f3, c×d5, Se6, Se4, Sf3, Sb3, Sh3, Sb3, S×e2) 2. L×e3 (T×f3, Te5, T×S). Fleck-Burkhardt med en tillagd matt och nio mattförändringar.

Skenspel 1. —, Kc4 (K×c6, K×e6, Ke4, L—) 2. D×d4 (Dd7, Sf4, De5, De5). Lösn. 1. Df8, Kc4, (K×c6, K×e6, Ke4, L—) 2. Dc5 (Da8, Sc7, Df5, Df5). Kungsstjärna med fyra olika mattdrag såväl i skenspel som lösning!

SVENSKA PRISTAGARE.

10554. H. Hermanson.
2. pris.
Schwalbe 118. tem. turn.

Matt i 2 drag.

10555. G. Jönsson.
2. pris.
Schwalbe/II 1954.

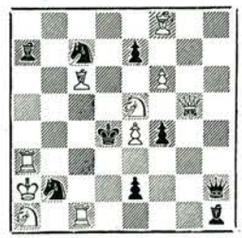

Matt i 2 drag.

10556. H. Fröberg.
1. pris.
Springaren 8. julturn.

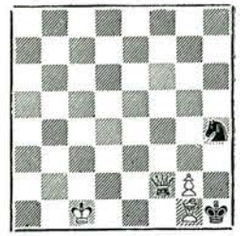

Matt i 3 drag.

I "Die Schwalbes" 118. tematurneringar, i vilken det gällde att åstadkomma flera hot, som differentierades genom bestämda svarta motdrag på karakteristiskt sätt, erhöll *H. Hermanson* 2. pris för en intressant skapelse. Efter 1. Dc5 finns inte mindre än sju hot, Dd5, Df5, Dc2, Dc6, Sf6, Ld5, Lf5 av vilka dock endast ett slår igenom efter följande svarta motdrag, Se5, Sf4, Se7, f×e6, Se3, Lg4, f×g4. Författaren fick även ett omnämnande för en annan uppgift.

G. Jönssons prisproblem visar djupsinnigt innehåll: "Paradväxling med kompletterande mattförändring i förening med fortsatt angrepp„ enl. domarberättelsen. Förspel 1. —, f3 (e×f6, Sd3, Sc4) 2. Sb3 (Sc2, T×d5, T×c4). Försök 1. Se5 likg.?, Sd3! 2. ? Lösn. 1. Sc4, Sd3 (Sc4) paradväxling och 1. —, f3 (e×f6) mattväxling. Förnämligt.

Springarens 8. julturnering samlade inte mindre än 90 problem från 29 olika förf. representerande 9 länder och segern hemfördes av *H. Fröberg* med en lyckad tredragsminiatyr med idel modellmatter. 1. Df1, S×g2 (Sf3, S—) 2. Df2 (Le3, Lf2).

TURNERINGSKALENDER.

Norska "Dagbladet", som har en daglig (!) schackspalt utlyser Månadsturneringar för tvådragare med högst 8 pjäser. Adress: Dagbladets sjakkspalte, Oslo. Domare O. Barda.

Die Schwalbe 125. tematurnering för miniatyrer i tre eller flera drag. Frist 1. juli 1956. Adress C. Schrader, Hamburg 1, Ferdinandstrasse 67, Tyskland.

"Problem" 21. tematurn. Hjälpmatter i 2 drag i vilka svart i skenspelet slår en vit pjäs, medan en annan sätter matt och svart i lösningen slår den sistnämnda medan den som förut slogs gör matt. Domare Z. Zilahi.

"Problem" 22. tematurn. Hjälpmatter i 2 drag i vilka i skenspelet svart gör ett tempodrag, medan vit gör ett sådant i lösningen. Domare L. Lindner.

"Problem" 19. tematurn. Självmatte i 2 drag med *hot* och ej schackande vita andradrag. Domare E. Boswell.

För samtliga dessa turneringar är insändningsfristen 30/6 1956 och adressen Ing. N. Petrovic, Zagreb, Marulicev trg 15, Jugoslavien.

Försenade lösningar: T. Fahlman 278+30+18=326, K. Karlsson 195+15=210, P. Thunberg II 328+24=352, A. K. Andersson 190+28=218, H. Ternblad VI 57+37=94.

DOM I TIDSKRIFT FÖR SCHACKS TVÅDAGARSTURNERING 1955.

10394. P. Overkamp,
Holland.
1. pris.

2≒ 1. Se7.

10436. H. Musante,
Argentina.
2. pris.

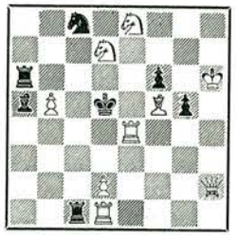

2≒ 1. Dg3.

10467. v. A. Hildebrand,
3. pris.

2≒ 1. Se7.

Av de 36 originaltvådragare som under det gångna året publicerats i TfS har jag funnit följande nio värda utmärkelse.

Första pris: Nr 10394 av P. Overkamp. Ett estetiskt mycket tilltalande förförelseproblem. Försöksspelet 1. Sb6? med dess tre självblockadvarianter, varav två bildar ett dualförhindringspar, är ett perfekt eko till lösningsspelet. Ett utsökt konstverk!

Andra pris: Nr 10436 av H. L. Musante. Ett förförelseproblem av annan typ. Här koncentreras intresset i de båda försöksspelen 1. Dg3? och 1. Df2 (g1)? samt lösningen till hur damen garderar olika fält (d6, c5 och e4) så att efter den viktiga paraden 1. —, Lb6 med avskärning av Ta6 olika pjäser "frikopplas" för mattsättningen. Tyvärr har det inte lyckats författaren att få fram riktigt samma effekt även efter den andra tematiska paraden, 1. —, Lc3.

Tredje pris: Nr 10467 av H. Hildebrand. Vad som sades om detta problem förra året gäller även i år. Det förvånar mig mycket att ingen annan försökt sig på detta "reciproka mattförförelsespel". Är det måhända för svårt att framställa!? Efter korrigeringen med en svart Sh8 har bilösningen 1. Sh6 förvandlats till en utmärkt förförelse, som strandar på endast 1. —, Tg5!

1:a H. O.: Nr 10451 av H. Hermansson (Kb6. De1. Tg6. Sc1, g5. Bc3, d2, g2, g4, h3. — Kf4. Tg8. Ld5. Sd1, e8. Bc4, e6, h4). Ett virtuosanummer av denne otroligt skicklige komponist. Springarmatten på e2 framkommer i förspelet, de tre förförelsespelen och lösningen efter drag av resp. B, L, T, K och S, som alla — utom K-draget förstås — är självblockader. Tema med variationer skulle man kunna kalla denna komposition, eller skall man kanske hellre likna den vid en fuga av en gammal mästare?

2:a H. O.: Nr 10430 av H. Ahues (Ka8. Dh5. Td4, g5. Le4, g1. Sc8, e1. Be5. — Kc5. Td2, d8. La7. Sb8. Bb4, b5, e7). Förförelseproblem med goda mattförändringar från förförelsespel till lösning. Att c4 måste garderas är ju tydligt, och lösaren får därmed strängt taget bara två drag att välja mellan, vilket givetvis underlättar lösningen. De flesta torde dock försöka det "mindre riskabla" 1. Df7? innan de tvingas till damoffret på e2. Vilket ju är mycket viktigt!

3:e H. O.: Nr 10347 av H. Hermanson (Kd3. Db5. Tg1. Lf1. Sg4. Bd5. — Kf3. Dh3. Sf1, h2. Bh4). Fleck i förförelseform är en nyhet för mig. När den därtill framställs med en extra variant (1. —, Dg2) i en så elegant och ekonomisk utformning (Meredith) är den förtjänt av ett högt betyg.

1:a omn.: Nr 10391 av E. Karlsson (Kb1. Dg2. Tb2, d2. Lg5. Sb4. Bc2. — Ke1. Dd8. Tc6, e7. La6, d4. Be2). Kombination av Nowotny och Grimshaw är ingen nyhet, men här är det så rasande elegant gjort att det förtjänar att uppmärksammas.

2:a omn.: Nr 10349 av G. Jönsson (Kf1. Dc7. Te1, f4. Lc5, d7. Sa8, h5. Bb7, d3, d4. e5. — Kd5. Db8. Tf8. La5, g8. Sa7. Bb6, d6, f6). De tre försöksspelen 1. e×d6?, 1. L×d6? och 1. D×b6? med vit idé är nog så bra, men samma sak i likartat men bättre utförande har författaren tillsammans med Idon Andersen publicerat i Problemnoter nr 11 (maj 1955).

Kandidatturneringen i Amsterdam

Geller vann första omgången.

Kandidatturneringen i Amsterdam har hunnit in på andra varvet. I tävlingen deltar sex ryssar, två argentinare, en tjeck och en ungrare. Efter första omgången låg fem ryssar i täten, medan den återstående ryssen delade sjätteplatsen. Snart har väl denne ryss — Spasskij — skakat av sig "sällskapet", så att det blir helryskt på de sex främsta platserna!

1:a omg.	1	2	3	4	5	6	7	7	9	10	Poäng
1. Geller	—	½	½	0	1	1	1	½	½	1	6
2. Bronstein	½	—	½	½	1	1	½	½	½	½	5½
3. Keres	½	½	—	½	½	½	½	½	1	1	5½
4. Smyslov	1	½	½	—	½	½	0	½	1	½	5
5. Petrosjan	0	0	½	½	—	1	½	½	½	1	4½
6. Filip	0	0	½	½	0	—	½	1	1	½	4
7. Spasskij	0	½	½	1	½	½	—	0	½	½	4
8. Szabo	½	½	½	½	½	0	1	—	½	0	4
9. Panno	½	½	0	0	½	0	½	½	—	1	3½
10. Pilnik	0	½	0	½	0	½	½	1	0	—	3

Som framgår av tabellen hade Geller tagit ledningen efter första omgången. Tidigare ledde Smyslov, men han föll tillbaka till fjärde plats efter ett oväntat nederlag mot Spasskij. Smyslov hade vinsten inom räckhåll; i svår tidsnöd svek honom hans vanliga säkerhet och vinstställningen vändes i förlust på ett sensationellt sätt. Vi återger detta parti här.

HOLLÄNDSKT PARTI.

Smyslov.		Spasskij.	
1. c4	e6	2. g3	f5
3. Lg2	Sf6	4. Sf3	Le7
5. 0—0	0—0	6. b3	d5
7. Lb2	Ld7		

Svart beslutar genast om detta problembarns framtid genom manövern Ld7—e8—h5.

8. d3	Le8	9. Sbd2	Sc6
10. a3	a5	11. Dc2	Dd7
12. c×d5	e×d5	13. e3	Lh5
14. Lc3	Ld6	15. Db2	Ta6

Efter en mera originell än stark spelöppning står svart sämre; torndraget får ses som ett ganska förtvivlat försök att göra något mot hotet b3—b4—b5, men resultatet blir att svarts position ytterligare försämras.

16. Tfc1	Kh8	17. Lf1	Tb6
18. Lg2	De6	19. Sd4	S×d4
20. L×d4	Ta6	21. b4	b6
22. b5	T6a8	23. Sf3	L×f3

Härefter blir svarts d-bonde försvarslös; men svart ville likväl oskadliggöra springaren.

24. L×f3	Tae8	25. Tc6	Te7
26. a4	h6	27. Db3	Kh7
28. Tac1	g5	29. T6c2	

Vit avstår bondeerbjudandet, L×d6, åtföljt av slag på d5, som

möjligen kunde inrymma remichanser för svart genom olikafärgade löpare.

29. — Df7 30. Kh1 f4

Enda möjligheten till motspel. Vit är därtill i tidsnöd.

31. g×f4 g×f4 32. Tg1 f×e3
33. f×e3

Ställning efter 33. f2×e3.

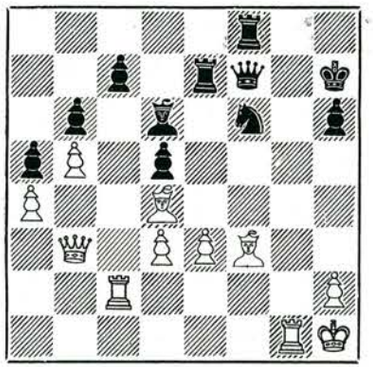

33. — Se4(!)

Förtvivlans mod! I stället för att anta damoffret kunde vit mycket starkt spela 34. Tf1. Men tidsnöden spökar.

34. Tg7† D×g7 35. L×g7 T×f3
36. D×d5 Sg5 37. Ld4 Tef7
38. Kg2

Vit har med säkerhet flera vinstdrag, t. ex. 38. Tg2, 38. e4, åtföljt av e5; det är mirakulöst att den både materiellt och positionellt svagaste ställningen tar hem segern.

38. — T3f5 39. Da8 Sf3
40. Dh8† Kg6

Dragserien är slut och partiet avbrytes. Vid det fortsatta spelet åstadkommer svart stora och märkliga ting med sina fint samverkande figurer.

41. Tc1 Tf8 42. Dg7† Kh5
43. Kh1 Sg5 44. h4

Det hotade såväl Tf2 som T5f7 med damvinst; det sistnämnda draget kan svart göra även nu, men då klarar sig vit med att återge damen genom 45. h×g5.

44. — Sh3 45. e4 T5f7
46. Dg2 Sf2† 47. Kg1

Efter 47. L×f2, T×f2 vinner svart forcerat. 47 —, Sg4.

Även nu är vit ur stånd att parera de dödliga hoten, främst Tf3. Han har bara tvångsdrag i fortsättningen.

48. e5 L×e5 49. L×e5 S×e5
50. De2† Sf3† 51. Kh1 Tg7
52. Df2 Tf4 53. Tc4 T×c4
54. D×f3

Eller d×c4, Tg1† och svart vinner.

54. — Tcg4 55. Kh2 K×h4

Resten är bara en fråga om att klara sig undan remischackar.

56. Df6† Kh5 57. Df3 Kg5
58. De3† Kf5 59. Df3† Ke5
60. d4† K×d4 61. Dd1† Kc3
62. Kh3 Kb4 63. Dc2 Tg3†
64. Kh4 T7g4† 65. Kh5 Tc4
66. Dd1 Tgc3 Uppgivet.

Det följer Tc1, och vits bönder faller.

FINT GELLER-PARTI.

Från fjärde ronden i kandidatturneringen i Amsterdam återges här ett intressant och instruktivt parti, där Geller visar sig från sin starkaste sida. Även han vill nu ha ett ord med i laget i fråga om vilken av ryssarna som skall bli nästa utmanare till VM. Först år 2001 kommer enligt säkra astrologiska beräkningar en icke ryss att hemföra världsmästerskapet.

SPANSKT PARTI.

Geller.			Filip.
1. e4	e5	2. Sf3	Sc6
3. Lb5	a6	4. La4	Sf6
5. 0—0	Le7	6. Te1	b5
7. Lb3	d6	8. c3	0—0
9. h3	Sb8		

Detta drag har förekommit i några ryska partier, bl. a. har Spasskij vunnit som svart. Nu hör det till saken att förbättringar av vits spel även har ryskt ursprung, och den kombination som Geller snart inleder i detta parti prövades nyligen i en sovjetrysk turnering.

10. d4 Sbd7 11. c4 b4

Svart kunde ha förhindrat vits planer genom 11. —, c5, men han kände inte till den ryska analysen.

12. c5! Lb7 13. Dc2! e×d4

På andra tänkbara drag har svart en positionellt förlorad ställning.

14. c6 d3 15. Dc4! Sb6

Ställning efter 15. —, Sd7—b6.

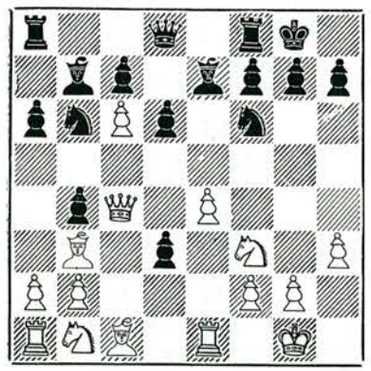

16. c×b7!, S×c4 17. b×a8D, D×a8, 18. L×c4, S×e4, 19. L×d3, d5.

De materiella resurserna är ganska likvärdiga sedan den stora kalabaliken nu bedarrat. Det som slutligen fäller utslaget till vits förmån är att Geller så skickligt lyckas blockera den svarta bondehären.

20. a3! a5 21. Le3 Sc5

Ej genast c7—c5 för 22. a×b4.

22. Lf1 b3

Att spela 22. —, Sb3 lönade sig dåligt.

23. Sbd2 a4 24. Lf4 Lf6
25. Le5 L×e5 26. S×e5 Se6
27. Tac1 Da5

Här strandade c7—c5 på 28. Sd7, Tc8 29. Sb6.

28. Sdf3 c5

Äntligen det drag som i spanskt parti vanligen sker i 9:e eller 10:e draget. Men här har kommit så mycket annat emellan . . .

29. Ted1 c4 30. Sc6 Dc5
31. Sb4 Td8 32. Se5 Sd4
33. Td2 f6 34. Sg4 Sc2

På andra drag faller genast c- eller d-bonden.

35. S×c2 b×c2 36. Tc×c2 Td6
37. Se3 Kf8 38. Td1 Uppgivet

Det hotar Tcd2 och svart inser att han därefter är helt utan chans.

STORMÄSTARFIGHT MED TIDSDRAMATIK.

Pariet mellan Bronstein och Keres i Kandidaturturneringens första rond bjöd på en hel del spännande saker. Keres öppnade med wienerparti, och en ovanlig variant uppkom, som genast spetsade till spelet. Bronstein kom snabbt till angrepp, men Keres redde upp situationen med en smart kungsmanöver och fick efter hand ett lovande initiativ. Båda spelarna kom nu i svår tidsnöd (ett slag hade de 28 drag att göra på 20 minuter), men trots blixttempot spelade de med stor precision, och kampen slutade med remi.

Keres.			Bronstein.
1. e4	e5	2. Lc4	Sf6
3. Sc3			

På omvägar har man kommit in i wienerparti — ett lämpligt duellvapen för dessa stora fighters!

3. — Sc6 4. f4 Lc5

Typiskt Bronstein. Han väljer ett drag som anses innebära vissa risker för svart. Säkrare men mera tamt är 4. —, d6.

5. f×e5 S×e5 6. Lb3

Anade han månne ugglor i mossen, den gode Keres? Boken säger dock att vit kommer bättre på 6. d4, S×c4, 7. d×c5 . . .

6. — L×g1! 7. T×g1, Sfg4!

Detta skarpa utfall hade tydligen inte Keres räknat med, ty han grubblade nu i över en timme på nästa drag. Ställningen har plötsligt blivit mycket kinkig för vit. Det duger t. ex. inte att spela h3 för Dh4†

8. d4!

Detta i förening med det följande kungsdraget är tydligen enda sättet att få bukt med svarts angrepp.

8. — Dh4† 9. Kd2

Ställningen efter 9. Kd2.

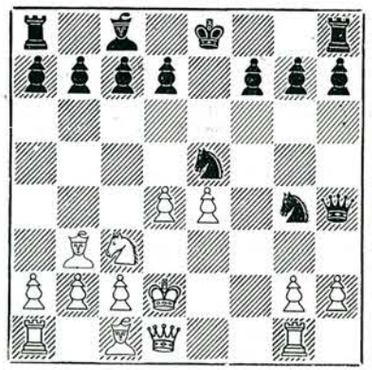

En högst originell position för ett stormästarparti!

9. — Sc6

Bronsten nöjer sig inte med remischackar, som hade uppkommit på 9. —, Df2†, 10. Se2, De3†, 11. Ke1, Df2† etc.

10. Df3 Sf6
12. Le3 11. Kd3 b6

Vit har med konstlade men fientliga medel lyckats fullboda sin utveckling. Hans centrumställning är nu så stark att svart endast med mycken möda kan hålla spelet jämnt.

12. — Lb7 13. Df4 La6†
14. Kd2, D×f4 15. L×f4 S×d4
16. L×c7 S×b3† 17. a×b3 Lb7
18. e5 Se4† 19. S×e4 L×e4
20. Ld6

Trots de olikfärgade löparna står vit bättre genom att svart saknar förbindelse mellan tornen.

20. — h5 21. Ta4 Lc6
22. Tf4 Th6 23. s4 f6!

Genom att svart nu kan spela Kf7 har Bronstein läget under kontroll. Keres försöker i fortsättningen få fram ett avgörande på damflygeln. Dragen sker nu i blixttempo.

24. b4 b5 25. b3 a5
26. c×b5 L×b5 27. Ta1 a4
28. b×a4 T×a4 29. T×a4 L×a4
30. Kc3 Tg6 31. g3 Tg4
32. Tf5 Tg5 33. Tf2 Kf7
34. e×f6 g×f6 35. Te2 Lb5
36. Te4 Td5 37. Lc5 Tod3†
38. Kc2 Td5 39. Ld4 d6
40. Tf4 f5 41. Kc3 Kg6
42. Tf3 La6 43. Te3 Kf7

Partiet avbröts här. Egendomligt nog fortsatte man på denna starkt remibetonade ställning.

44. Te1 Lb5 45. Ta1 Ke6
46. Ta8 Kd7 47. Ta7† Kc6
Remi.

Kristian Sköld. (Expressen)

Att sluta röka

Rökningens problematik har åter varit aktuell. Den 13 april hölls i Stockholm i Konserthusets stora sal inför nästan fullsatt auditorium en estraddiskussion om tobakens farlighet. Fem kända läkare, med Radiumhemmets chef, professor Sven Hultberg i spetsen, redovisade sina erfarenheter. Också tre kända idrottsmän, löparen Rune Larsson, höjhopparen Bengt Nilsson och hans idrottskamrat Arne Ljungqvist hade tungt vägande inlägg att göra.

Fast denna tidskrift företräder "en rökfri linje" skall vi inte fördjupa oss i de medicinska synpunkterna, som är väl kända genom dagspressen och radions förmedling. Ingen vill väl t. ex. bestrida hjärtspecialisten docent Börje Ejrups uttalande: "Det kan anses bevisat att många av de besvär tobaksrökningen medför upphör om man slutar röka".

Vi ser här saken som en mycket viktig fråga om trivsel och hygien inom schacklivet — och framtidsbilden av schackklubbar för icke rökare! När bildas den första?

Den förträffliga, roliga och lättlästa boken *Sluta röka* av Herbert Brean (Rabén—Sjögren, 5: 75) vill vi varmt rekommendera. Där finns också ett tänkvärt kapitel: "Varför man *inte* skall sluta röak". Emellertid garanterar utgivarna pengarna tillbaka . . . om ni läser boken, tillämpar dess råd och ändå fortsätter att röka. Det går bra att beställa boken hos TfS.

Ett utmärkt sätt att sluta röka står inte i boken, det som Hans Ruin, nu professor i Lund, fann på. Man får veta det i Bangs intervju med professorn (DN 15/4):

"Storrökaren Hans Ruin slutade tvärt för ett år sen, och eftersom det alltid intresserar alla människor att höra om och hur det går, så kan här berättas: han tog ingen tobak med sig till sin finländska skärgårdsö, led gräsliga kval, tyckte hela tillvaron var täckt av ett lager grå aska och allra mest skrivbordet, kunde ingenting uträtta (och fick därigenom sitt livs första semester!). Och efter två månader släppte behovet och har aldrig hörts av sedan dess."

Tänk så mycket öar det finns även i vår svenska skärgård! Säkert en åt varje rökande schackspelare . . .

Schackklockor

Den tyska schackklockan "Olympia" har vunnit stort erkännande inom de svenska schackklubbarna. — **Pris kr. 37: —.**

Schacklitteratur och schackmateriel erhålles alltid fördelaktigast från

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Hans Müller—A. Pawelczak:

SCHACHGENIE ALJECHIN

Pris: häftad 12: 50, inb. 16: 50

Postgiro 39 73

Ryssarna vann Studentschack-VM

Den tredje studentschackolympiaden, som gick av stapeln i Uppsala 5—15 april, är just avslutad efter tio dagars intensiv kamp mellan 16 länders akademiker.

Av de 103 deltagare i tävlingen hade 97 samlats den 5 april i Norrlands nations stora festsal (det polska laget var ännu på väg), där de vid en högtidlig öppningsceremoni hälsades välkomna av världsschackförbundets president Folke Rogard och Uppsala stadsfullmäktiges ordförande prof. Åke Malmström. I sitt hälsningsanförande betonade FIDE:s president, att det akademiska schackvärldsmästerskapet var en tillställning av helt opolitisk natur, i motsats till vad som tidigare påståtts från vissa studentorganisationers håll. Talaren tackade även medarrangörerna IUS för ett gott samarbete. Strax därefter startade tävlingarna, ty de 16 deltagande nationerna hade redan tidigare fördelats i 4 olika förgrupper. I verkligheten var ännu fler nationer representerade i Uppsala, ty det fanns exempelvis 2 observatörer, som hade rest hit från Mongoliets huvudstad Ulan-Bator. En liten nätt resa, som varat i 3 veckor. Ytterligare ett land hade i Uppsala en inofficiell representation nämligen Lettland. Det visade sig, att såväl Mednis vid USA:s första bord, som Tahl (sovjetlagets 3:e man) är lettländare. Trots att dessa två endast skulle räckt till ett halvt lag, så var deras individuella prestationer av sådan art, att de som lag, skulle klarat sig till finalen! Det polska laget, som placerats i förgrupp 4, men anlänt två dagar för sent, lämnade w. o. i förgruppen och gick genast till tröstturneringen.

I förgrupperna gick allt på ett sätt som ungefär var väntat. Den enda överraskningen var, att Island inte kvalificerade sig till finalen utan fick släppa förbi bulgarerna och vad som var en ännu större överraskning, även rumänerna.

Resultaten i förgrupperna blev:

Grupp 1: 1) Sovjet 11 p., 2) Spanien 5½, 3) England 4½, 4) Sverige 3.

Grupp 2: 1) Jugoslavien 10, 2) USA 8, 3) Öst-Tyskland 4½, 4) Finland 1½.

Grupp 3: 1) Bulgarien 9, 2) Rumänien 6½, 3) Island 6, 4) Norge 2½.

Grupp 4: 1—2) Ungern och Tjeckoslovakien 5, 3) Frankrike 2.

Sovjet vann som synes överlägset. Endast en poäng släpptes mot England, där Persitz och Martin lyckades hålla remi vid de två första borden. Sverige hade inte mycket att hämta. Mot Sovjet blev det det tippade 0—4, mot England 1—3 och mot Spanien ett hedrande 2—2 resultat, med matchvinst inom räckhåll. Det visade sig sedermera att Palmkvist, vid avbrottet, antagit ett remianbud i vinstställning.

De två första lagen i varje förgrupp gick vidare till finalen och de övriga till tröstgruppen.

Av de 8 "folkdemokraterna" hade därmed 6 kvalificerat sig till VM och det var bara Polen och Öst-Tyskland som hamnade i tröstturneringen.

Storfavoriter i finalen var ryssarna och jugoslaverna, men även det bulgariska laget var fruktat.

Ryska lagets topp bestod av internationelle mästaren Kortjnoj vid första bordet. Genom sin seger i storturneringen i Bukarest, för två år sedan, är hans namn vida känt i schackkretsar. Vid årets sovjetmästerskap blev han fyra efter Taimanov, Averbach och Spasskij. Vid andra bordet satt Polugajevskij (delade med Tahl 5—7 platsen i sovjetmästerskapet) och vid tredje den blott 19-årige Rigastudenten Thal. Därefter kom Antosjin (även han deltagare i senaste sovjetmästerskapet, årets Moskvamästare Vasiukov, samt Lutikov. Ett ännu "namnstarkare" lag tycktes Jugoslavien förfoga över. Denna tävlings enda stormästare: Matanovic och Ivkov spelade här vid första resp. andra bordet, så kom Durasjevitj, Maric och Sokolov. Vid Bulgariens första bord ståtade den tvåfaldige Bulgarienmästare Padevskij, Rumäniens lag toppades av Szabo (den II:e), Tjeckoslovakiens av Alster, USA:s av Mednis, Spaniens av Toran och slutligen Ungerns av Bilek.

Redan i första ronden blev det en storskräll: Sovjet—Bulgarien 4—0! I rond två hämtade ryssarna andan och besegrade spanjorerna med "endast" 3—1. Så var det huvudantagonisternas tur. Återigen fullt ryskt pådrag och jugoslaverna "åkte dit" med 4—0! Kortjnoj stod inte bra mot Matanovic, men utnyttjade motståndarens tidsnöd väl och vann. Tahl besegrade Ivkov i utklassningsstil — bara 23 drag! Därmed var saken praktiskt taget klar. Andhämtning och 3—1 mot USA, där dock Mednis och Lombardy visade gediget spel. Sedan 3½—½ mot "arvfienderna" tjeckerna, som snöt ryssarna på segern i student-VM 1954 i Oslo. En inbromsning på uppploppet med 2—2 mot Rumänien och Ungern. Det sistnämnda laget överraskade genom att visa stor jämnhet. Tack vare den oavgjorda matchen mot Sovjet klarades andra platsen t. o. m. med viss marginal. Sedan kom jugoslaverna och bulgarerna hand i hand. Överraskande bra gick det för spanjorerna som blev femma i den slutgiltiga prislistan.

AKADEMISKA SCACK-VM.

Uppsala, 5—15 april 1956.

1. Sovjetunionen	21½ p.
2. Ungern	16½ p.
3. Jugoslavien	15 p.
4. Bulgarien	15 p.
5. Spanien	12½ p.
6. Tjeckoslovakien	11½ p.
7. Rumänien	10½ p.
8. USA	9½ p.

De bästa individuella resultaten nåddes: vid bord I av Kortjnoj, Sovjet, vid bord II av Lombardy, USA, vid bord III av Tahl, Sovjet och vid bord IV av Antosjin, Sovjet, Maric, Jugoslavien och Borvell, Spanien. Av reserverna var bäst ryssarna Vasiukov och Lutikov.

Det var en stor framgång för de sympatiska ryssarna, som åtföljdes av sin tränare stormästaren Kotov och den nästan lika kände stormästaren Kan.

I tröstturneringen var Island lika suveränt som Sovjet i finalen. Trots att Polen och Öst-Tyskland slet hårt, fick de aldrig känning med de ledande islänningarna. Dessa förlorade endast en match, nämligen mot Polen med 1½—2½, vilket dock med hänsyn till den rika poängskörden i de fem första ronderna, inte hade någon betydelse. Svenskarna låg här länge sist och en jumboplacering var det allmänt väntade. Endast matcherna mot grannarna Norge och Finland slutade fredligt med 2—2. Men så, i elfte timmen, kom den "stora spurten" I sista ronden besegrades Frankrike med 2½—1½ och därmed hann man ikapp och förbi norrmännen. Trots att även broderfolket fick totalt 8½ p., så låg de under i matchpoängavseende och fick därmed se sig förpassade till jumboplatsen. Slutställningen blev:

1) Island	22 p.
2) Polen	18½ p.
3) Öst-Tyskland	17½ p.
4) England	15 p.
5) Finland	12½ p.
6) Frankrike	9½ p.
7) Sverige	8½ p.
8) Norge	8½ p.

Genom att släppa förbi Frankrike till en 6:e plats (i såväl Lyon som Oslo fick fransoserna ståta som jumbolag) visade vi, att det finns gentlemän även i Skandinavien — en artighet, som vi hoppas att Galulu & Co, kommer att uppskatta.

Om det svenska lagets insatser kan man fatta sig kort. En del av de bättre hade lämnat återbud till tävlingen och de som var med gjorde vad de orkade. Jämfört med Oslo 1954 och Lyon 1955, kan man använda Pettersson-Bergers ord: "Sen sist har de inte gått framåt, men inte heller stått stilla". För den bästa svenska prestationen svarade som väntat Sehlstedt. Han höll bl. a. remi mot Toran och Persitz och besegrade Galulu.

Svenskarnas individuella resultat:

Sehlstedt	+1	=6	—1	50 %
Söderborg	+0	=3	—5	18 %
Mogren	+0	=2	—5	14 %
Sjöström	+2	=1	—5	31 %
Palmkvist	+0	=3	—2	30 %
Göransson	+1	=0	—3	25 %

I tröstturneringen nåddes de bästa individuella resultaten av: I:a bordet — F. Olofsson 100 %(!), II:a bordet — Palmas-

son, Island, III:e bordet — Liebert, Öst-Tyskland, IV:e bordet: Th. Olofsson, Island. Av reserverna var bäst Sydor, Polen.

I det stora hela var tävlingen under ledningen av Fritz Andersson, Ulf Norevall och Ivar Gumælius mycket välarrangerad. För förströelserna och samvaron på fritid hade kand. Gumælius sörjt på ett sätt, som kom deltagarna att uttrycka sin stora belåtenhet. Uppsalas studentorganisationer tog emot schackfolket med öppna armar och det var inget fel på varken trivseln eller umgänget de olika nationerna emellan. Ett speciellt roande inslag gjorde avslutningsceremonin och prisutdelningen, där bl. a. F. Rogard och de övriga organisationerna blev till den milda grad överhopade av presenter från öststaternas representanter, att det hela ett tag liknade mera persisk marknad, än avslutningen på en schacktävling. Den österländska givmildheten firade här stora triumfer i en hjärtlig stämning.

A. H.

STARKT SJ-LAG TILL HOLLAND I MAJ.

Världstävlingar i lagschack för järnvägsmän anordnas för tredje gången, nu i Holland under tiden 6—12 maj. Öst- och Mellaneuropa brukar delta med mycket starka lag.

Sverige sänder i år tre landslagsspelare med bland de fyra ordinarie och har goda utsikter till seger eller en förnämlig placering. De uttagna är: B. Hörberg, Z. Nilsson, A. Svensson, P. Karlsson, S. Skoglund, T. Hultqvist, T. Uhlin.

INTERNATIONELLT I SANDVIKEN.

En turnering med internationellt inslag började den 17 april i Sandviken. Deltagare är: Padevskij, Bulgarien, Marie, Jugoslavien, Asmundsen, Island, Gunnar Lundh, Gävle, A. Tallberg, Sandviken, A. Hildebrand, Uppsala och O. Sterner, Stockholm.

STORINTERNATIONELL "BLIXT".

Som avslutning på evenemangen spelades på söndagen en internationell blixtturnering med 60 deltagare. Från fyra förgrupper utkristalliserades 12 finalister, bland vilka samtliga 6 ryssar återfanns! En svensk — mästaren Erik Lundin från Stockholm — var också med bland de 12, där också två islänningar återfanns.

I finalen överraskade Fridrik Olafsson med att i halva turneringen hänga med vinnande ryssen Kortjnoj, som han sedan slog i sista ronden. Hans prestation att bli tvåa uppskattades syn- och hörbarligen av den talrika publiken.

Slutresultatet för blixtturneringen: Kortjnoj 9, Olafsson 8, Polugajevskij 7, Vaiskov 6½, Lutikov och Suta (Rumänien) 6, Ivkov och Antosjin 5, Tahl 4½, Bilek (Ungern) och Palmasson 3½ samt Lundin 2.

Betydlig försening drabbade detta nummer av tryckeritekniska skäl. Det är närmast därför som vi har fått med slutreferat från studenttävlingarna i Uppsala, och det var ju alltid en god sak. Det är meningen att nästa nummer skall utkomma i början av juni, eller samtidigt som isen har försvunnit från Klara sjö. Det är inte bara vi som är försenade . . . "Försenade" prenumerationsavgifter är alltjämt välkomna!

STRATEGI och TAKTIK

Ett förlag i Lidköping har utgivit dr Euwes bok Strategi och Taktik i schack i svensk översättning. Boken är bunden i ett tilltalande och praktiskt band och kostar *kr. 7: 50*. Kan rekvireras från Tidskrift för Schack. Kvarvarande ex. av den danska upplagan av samma bok utförsäljes till *kr. 3: 50*.

AB Örebro Dagblads Boktryckeri - 1956

ÅRETS TURNERINGSBOK!

Turneringsboken från interzonala turneringen i Göteborg 1955 utkommer inom kort. Boken har i huvudsak redigerats av Gideon Ståhlberg. Förutom Keres — som lämnat briljanta kommentarer till ett av sina partier — har följande stormästare och internationella mästare engagerats såsom medverkande till partikommentarerna:

BOTVINNIK	KOTOV	O'KELLY
BRONSTEIN	FLOHR	ILIVITSKIJ
GELLER	BONDAREVSKIJ	FUHRMAN
PETROSJAN	LILIENTHAL	MIKENAS
SPASSKIJ	BARCZA	KROGIUS

I egenskap av rysk ledare vid göteborgsturneringen har Kotov även skrivit en inledningsartikel om tävlingen och den allmänt erkände teoretikern O'Kelly har erhållit förtroendet att skriva den teoretiska avdelningen i boken.

Den ryska schackskolan

kan läsaren taga del av genom att studera de sovjetryska mästarnas kommentarer i boken.

Förutom en sträng saklighet ger kommentarerna läsaren en klar bild av stormästarnas individuella tänkande.

PRIS INBUNDEN 22: 50

Kan rekvireras från

TIDSKRIF FÖR SCHACK.

Postgiro 3 9 7 3.

David Bronstein

vann en lysande seger och har på sitt originella sätt glosserat sitt famösa parti mot Geller.

Schacklitteratur och Schackmateriel

CAPABLANCA: Lärobok i schack		„	9:50
CEDER: Mattförförelseproblem		„	4:25
EKLUND: Att samla schacklitteratur		„	6:—
EUWE: Bondeslutspel o. Tornslutspel, per styck		„	3:25
„ Bedømmelse og Planlægning (dansk)		„	7:50
„ Positions- og Kombinationsspil (dansk)		„	5:—
KMOCH: Rubinstein vinner: 100 partier	inb.	„	8:25
NIELSEN: Hvordan man vinder en Gevinststilling		„	6:—
„ Kan de kombinere		„	5:—
„ Kongeangrebet		„	7:—
„ Nimzowitsch, Danmarks Skaklærer		„	11:—
KURT RICHTER: Schackkavalkad del I	inb.	„	6:75
„ Schackkavalkad del II	inb.	„	6:75
„ Min första schackbok		„	4:50
WIGFORSS: Hur man spelar schack	inb.	„	13:50
SCHACKSPEL Lyx		„	13:75
„ Hel springare, filt och bly		„	11:75
„ Hel springare, filt		„	9:—
„ Klubbmodell (fernissad trälåda)		„	5:25
Denna låda passar ej till lyxmodellen.			
SCHACKBRÄDE		„	3.—
SCHACKMATTOR 45×45 (styvt papper)		„	0:75
FICKSCHACKSPEL		„	6:—
„ med lås		„	8:—
„ med pärm av getskinn o. lås		„	17:—
SCHACKPROTOKOLL pr 500 st.		„	7:50
PROTOKOLLHÄFTE, fickformat, 26 protokoll		„	0.75
FÖRSEGLINGSKUVERT per 100 st.		„	2:—
TURNERINGSTABELLER (rondlistor) 6—8—10 spelare, per st. ..		„	0:03
„ „ 12—14—16 spelare, per st. ..		„	0:06
KORRESPONDENSKORT pr 100 st.		„	1:70

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Drottninggatan 29 C - Stockholm

Postgiro 3973

AB Örebro Dagblads Boktryckeri - 1956

Pris 2 kr.